

Основна школа „Владимир Перић Валтер“

Пријепоље

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ПРВИ РАЗРЕД

за период

од школске 2022/2023. 2025/2026. година

1.ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ПЕРИОД ОД 2022/2023. ДО 2025/2026. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

Полазне основе израде Школског програма

Приликом израде Школског програма користили су се следећи документи:

1.Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр.88/17, 27/18 и др. закона 10/19, 6/20 и 129/21)

2.Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“ бр. 55/13, 101/17, 27/18 и др. закона 10/19 и 129/21)

Полазне основе су и правилници који се односе на наставу у првом циклусу за I, II, III и IV разред, на наставу у другом циклусу за V, VI, VII и VIII разред, на стручно усавршавање, учбенике, посебне програме, безбедност на раду.

Начела на којима је програм утемељен су :

1. усмерености на процесе и исходе учења;
2. заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
3. уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
4. хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
5. поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
6. заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
7. уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
8. развијање позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целиг живота;
9. коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
10. уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи

Школски програм урађен је у складу са Националним оквиром образовања и васпитања и садржи:

1. циљеве школског програма;
2. план наставе и учења основног образовања и васпитања;
3. програме обавезних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање;
4. изборних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање;
5. програм допунске и додатне наставе;
6. програм културних активности школе;
7. програм школског спорта и спортских активности;
8. програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програми превенције других облика ризичног понашања;
9. програм слободних ваннаставних активности ученика;
10. програм професионалне оријентације;
11. програм здравствене заштите;
12. програм социјалне заштите;
13. програм заштите животне средине;
14. програм сарадње са локалном самоуправом;
15. програм сарадње са породицом;
16. програм излета, екскурзија и наставе у природи;
17. програм рада школске библиотеке;

У осталој школској документацији налазе се следећи садржаји:

1. начин остваривања других области развојног плана школе који утичу на образовно-васпитни рад (Ученички парламент);
2. Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану чине прилог школског програма
3. Заштита и безбедност ученика за време остваривања образовно-васпитног рада и запослених, регистрисани су општим актима школе.

1.2. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

1. Пун и усклађен интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета и ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
2. Стицање квалитетних знања и вештина и формирање вредносних ставова, језичке, математичке, научне, уметничке, културне, медијске, техничке, финансијске и информатичке писмености, неопходних за наставак школовања и активну укљученост у живот породице и заједнице;
3. Развој стваралачких способности, креативности, естетске перцепције и укуса, као и изражавање на језицима различитих уметности;
4. Развој способности проналажења, анализирања, примене и саопштавања информација, уз вешто и ефикасно коришћење медија и информационо комуникационих технологија;
5. Оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању и свакодневном животу;
6. Развој мотивације за учење и оспособљавање за самостално учење и образовање током целог живота;
7. Развој свести о себи, самоиницијативе, способности самовредновања и изражавања свог мишљења;

8. Оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
9. Развој кључних компетенција потребних за живот у савременом друштву;
10. Развој и практиковање здравог начина живота, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
11. Развој свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине, еколошке етике и заштите животиња;
12. Развој способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад и неговање другарства и пријатељства;
13. Развијање способности за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву заснованом на поштовању људских и грађанских права, као и основних вредности правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности;
14. Формирање ставова, уверења и система вредности, развој личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности држави Србији, поштовање и неговање српског језика и свог матерњег језика, традиције и културе српског народа, националних мањина и етничких заједница, других народа, развијање мултикултурализма, поштовање и очување националног и светског културног наслеђа;
15. Развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне и узрасне равноправности и толеранције

1.3.ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА

Школски програм се реализује у периоду од четири године, односно од почетка школске 2022/2023. године до краја школске 2025/2026. године

ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ ПРОГРАМ РЕАЛИЗУЈЕ

Програм се реализује на српском језику

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. бр.	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	72
3.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
4.	Свет око нас	2	72	2	72	-	-	-	-
5.	Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72
6.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
7.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
8.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
9.	Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	1	36
	УКУПНО: А	18-20*	648-720*	19-21*	684-756*	19-21*	684-756*	19-21*	684-756*

Ред. бр.	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Верска настава/Грађанско васпитање*	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе *	2	72	2	72	2	72	2	72
	УКУПНО: Б	1-2*	36-108*	1-2*	36-108*	1-2*	36-108*	1-2*	36-108*
	УКУПНО А + Б	19-23*	684-756*	20-24*	720-792*	20-24*	720-792*	20-24*	720-792*

*Ученик бира један од понуђених програма

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети и изборни програми

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	19-23*	684-756*	20-24*	720-792*	20-24*	720-792*	20-24*	720-792*
2.	Пројектна настава*	-	-	-	-	-	-	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
4.	Додатна настава	-	-	-	-	1	36	1	36
5.	Настава у природи**	7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње	

*Пројектна настава је обавезна за све ученике четвртог разреда само за школску 2022/2023. године.

**Настава у природи се реализује у складу са одговарајућим правилником

Ред. бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности*	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње	

* Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта.

2. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Свет око нас	2	72
5.	Ликовна култура	1	36
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичкој здравствено васпитање	3	108
8.	Дигитални свет	1	36
УКУПНО: А		20	720
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	Нед.	Год.
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање	1	36
УКУПНО: Б		1	36
УКУПНО: А + Б		21	756
Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	Нед.	Год.
1.	Редовна настава	20	720
2.	Допунска настава	1	36
3.	Настава у природи	7-10 дана годишње	
Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	Нед.	Год.
1.	Час одељењског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1-3 дана годишње	

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА :

- 1) обезбеђивање добробити и подршка celovитом развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за celovити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

2.1. СРПСКИ ЈЕЗИК

Разред: **ПРВИ**

Недељни број часова: 5

Годишњи број часова: 180

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
<ul style="list-style-type: none"> - разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; - влада основном техником читања и писања ћириличног текста; - разуме оно што прочита; - активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; - препозна песму, причу и драмски текст; - одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; - уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; - изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; - препозна загонетку и разуме њено 	<p>ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Глас и слово; штампана и писана слова ћириличног писма. - Речи и реченице као говорне и писане целине. - Текстови зсићени словима која се обрађују/текстови предвиђени за глобално читање. - Све врсте текстова који су написани штампаним или писаним словима. - Језичке игре. - Аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и синтаксичка вежбања; моторичке вежбе. - Писање (преписивање, самостално писање и диктат). - Читање (шчитавање/глобално читање, гласно и тихо читање); питања којима се проверава разумевање прочитаног. - Изговор и писање гласова који ученицима причињавају тешкоће (нпр. њ, њ; ц, ч; ј, љ). 	<p>-током школске године у оперативном плану</p>
	<p>КЊИЖЕВНОСТ</p>	<p>ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија Народна песма, <i>Ја сам чудо видео</i></p>	<p>-март -април</p>

<p>значење;</p> <ul style="list-style-type: none"> - препозна басну и разуме њено значење; - разликује слово, реч и реченицу; - правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају; - правилно употреби велико слово; - учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; - обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; - усмено препричава; усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; - усмено описује ствари из непосредног окружења; - бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; - напамет говори краће књижевне текстове; - учествује у сценском извођењу текста; - пажљиво и културно слуша саговорнике; - слуша, разуме и парафразира поруку; - слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; - примењује основна правописна правила; - пише читко и уредно; - писмено одговара на постављена питања; - спаја више реченица у краћу целину; - пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила; - гласно чита, правилно и са разумевањем; - тихо чита (<i>у себи</i>) са разумевањем 		<p>Јован Јовановић Змај, <i>Зимска песма</i> Војислав Илић, <i>Пролетња зора/Воја Царић,</i> <i>Пролеће/Мира Алечковић, Ветар сејач</i> Десанка Максимовић, <i>Првак; Хвалисави зечеви/У</i> <i>гостима/Ливадско звонце</i> Гвидо Тартаља, <i>Китова беба/Мрави/Постеља за зеку</i> Бранко Ћопић, <i>Јежева кућица</i> (читање у наставцима) Душан Радовић, <i>Јесења песма/Срећна Нова година</i> Љубивоје Ршумовић, <i>Ау што је школа zgodна;</i> <i>Дете/Деца су украс света</i> Стеван Раичковић, <i>Цртанка/Бранислав Лазаревић,</i> <i>Сликара</i> Перо Зубац, <i>Добар друг ти вреди више</i> Драгомир Ђорђевић, <i>Није лако бити дете</i></p> <p>Проза Народна прича, <i>Свети Сава и ђаци</i> Народна прича, <i>Деда и репа /Голуб и пчела</i> Народна басна, <i>Лисица и гавран</i> Доситеј Обрадовић, <i>Два јарца; Две козе</i> Лав Николајевич Толстој, <i>Два друга</i> Драган Лукић, <i>Јоца вози тролејбус/Игор Коларов, Дум-</i> <i>дум Оливер и његов бубањ</i> Ђуро Дамјановић, <i>Дан кад је јутро било слово/Весна</i> Ћоровић Бутрић, <i>Ноћни хошак</i> Избор из народних и ауторских загонетки (Десанка Максимовић, <i>Загонетке лаке за прваке ђаке, Загонетке</i> Григора Витеза и Бране Цветковића)</p> <p>Драмски текстови Гвидо Тартаља, <i>Зна он унапред</i> Душан Радовић, <i>Тужабаба</i> Александар Поповић, <i>Неће увек да буде први</i> Бора Ољачић, <i>Први дан у школи</i></p> <p>Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Свети Сава, Вук Стефановић Караџић, знаменита завичајна личност и др.); Милан Шипка: <i>Буквар</i></p>	<p>- мај - јун</p>
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------

<p>прочитаног; - пронађе информације експлицитно изнете у тексту.</p>		<p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА <i>Јован Јовановић Змај</i>, Песме за децу (избор) Избор из басни и сликовница за децу Књижевни појмови: - песма; - прича; - догађај; место и време збивања; - књижевни лик - изглед, основне особине и поступци; - драмски текст за децу; - шаљива песма; - басна; - загонетка.</p>	-април и мај
	<p>ЈЕЗИК Грамматика, правопис и ортографија</p>	<p>-Реченица; реч; слово. -Улога гласа/слова у разликовању значења изговорене односно написане речи. -Реченице као обавештење, питање и заповест. -Велико слово на почетку реченице, у писању личних имена и презимена, имена насеља (једночланих) и назива места и улице у којој ученик живи, као и назив школе коју похађа. -Правилно потписивање (име, па презиме). -Тачка на крају реченице; место и функција упитника и узвичника у реченици.</p>	
	<p>ЈЕЗИЧ КА КУЛТУ РА</p>	<p>Говоре ње -Вођени и слободни разговор. -Говорни предлошци. -Усмена порука. -Причање, препричавање и описивање. -Казивање књижевног текста. -Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. -Сценско извођење текста (драмско и луткарско). -Богаћење речника: лексичке и синтаксичке вежбе. -Разговорне, ситуационе и језичке игре.</p>	
	<p>Слуша ње -Стварне и симулиране ситуације. -Слушна порука. -Аудио-визуелни записи. -Игре за развијање слушне пажње.</p>		
	<p>Писање -Питања о сопственом искуству, бићима, предметима,</p>		

			појавама, сликама, о књижевном и некњижевном тексту. -Писана порука. -Краћа текстуална целина: о сопственом искуству, о доживљају, о сликама, поводом књижевног текста. -Реченице/кратак текст погодан за диктирање.	
		Читање	-Књижевни текстови. -Текстови са практичном наменом: позивница, упутство, списак за куповину и др. -Нелинеарни текстови: текст у табели, распоред часова, стрип, улазница и др. -Информативни текстови: 1. уџбенички: Милан Шипка, <i>Буквар</i> ; текстови о знаменитим личностима српске културе; 2. вануџбенички: о правилима учтивног понашања (бонтон); о месту у којем ученици живе; о животињама итд.	

Кључни појмови: почетно читање и писање, књижевност, језик и језичка култура.

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Примењује основна знања о српском језику и основна начела тумачења књижевних дела; поштује књижевнојезичку норму и користи језик као низ стваралачких могућности у усменој и писаној комуникацији – обликује логичан и структуриран говорени и писани текст; чита, тумачи, упоређује и вреднује књижевнеи неуметничке текстове прикладне узрасту ученика; уме да изабере дела за читање према свом литерарном укусу; чува, негује и воли српски језик.

Компетенције: Компетенција за учење, комуникација,сарадња, естетска компетенција

Исходи воде развијању следећих стандарда:

- Почетно читање и писање 1CJ.121;1CJ 122;1CJ124;1CJ128; 1CJ131; 1CJ132 1CJ 135; 1CJ137; 1CJ139; 1CJ221; 1CJ 223;;1CJ 227; 1CJ228; 1CJ229;1CJ231; 1CJ321; 1CJ327; 1CJ331; 1CJ335
- Књижевност : 1CJ152; 1CJ153; 1CJ154; 1CJ252; 1CJ254; 1CJ255; 1CJ351; 1CJ352
- Језик: 1CJ133; 1CJ134; 1CJ145; 1CJ232; 1CJ233; 1CJ 234; 1CJ344
- Језичка култура : 1CJ011; 1CJ012; 1CJ013; 1CJ015; 1CJ016; 1CJ017

Језичка култура

1СЈ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике

1СЈ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања

1СЈ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења“ или „скандирања“

1СЈ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације

1СЈ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање

1СЈ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју

Почетно читање и писање

1СЈ. 1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста

1СЈ. 1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане уједној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)

1СЈ. 1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник)

1СЈ. 1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате

1СЈ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одредина ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије

1СЈ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле)

1СЈ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту

1СЈ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.)

1СЈ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/недопада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова

1СЈ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни

1СЈ. 1.3.1. пише писаним словима ћирилице

1СЈ. 1.3.2. уме да се потпише

1СЈ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре

1СЈ. 1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи)

1СЈ. 1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.)

- 1СЈ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације изразличитих делова дужег текста
- 1СЈ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. Објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на својапредвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)
- 1СЈ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене
- 1СЈ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст)

Књижевност

- 1СЈ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну)
- 1СЈ. 1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту
- 1СЈ. 1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту
- 1СЈ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине - пословице,загонетке, брзалице)
- 1СЈ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; иодносе међу ликовима у књижевноуметничком тексту
- 1СЈ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту)
- 1СЈ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст
- 1СЈ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту

Језик

- 1СЈ. 1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућиминтерпункцијским знаком
- 1СЈ. 1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места(једночланих), назива школе
- СЈ. 1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају усвакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.)
- 1СЈ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места ињихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пишеприсвојне придеве {*-ов/-ев/-иш, -ски/-чки/-шки*}\ правилно пише гласове *ћ, ч, њ, Љ*; правилно пише сугласник *ј* у интервокалској позицији; правилно пише речцу *л_и* и речцу *не*; употребљава запету при набрајању
- 1СЈ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи уреченици, типове реченица, дужину реченице...)
-] СЈ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима
- 1СЈ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/контекста у којем су употребљени

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Програм предмета *српски језик* у првом разреду основне школе чине четири предметне области: Почетно читање и писање, Књижевност, Језик и Језичка култура.

Препоручена дистрибуција часова по предметним областима је следећа: Почетно читање и писање - 90 часова, Књижевност - 45 часова, Језик - 10 часова и Језичка култура - 35 часова. Све области се прожимају и ниједна се не може изучавати изоловано и без садејства са другим областима.

ОБЛАСТ/ТЕМА	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
<p>ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ</p>	<p>Настава почетног читања и писања изводи се у првом полугодишту првог разреда основне школе, али, ако је потребно, наставља се и у другом полугодишту. Почетно читање и писање реализује се самостално, али обухвата и садржаје из Књижевности, Језика и Језичке културе.</p> <p>Припремни период</p> <p>У припремном периоду учитељи треба да испитају способности ученика, и то: причање, препричавање, познавање слова, познавање читања и писања, спретност у руковању прибором за писање и цртање. Испитивање ученика се обавља кроз активности које се међусобно прожимају. Усмено изражавање се уводи кроз игре и активности где се вежба комуникација.</p> <p>Вежбе у посматрању се односе на уочавање целине и детаља, посматрање предмета, појава и околине. Треба их тематски организовати. Пажњу ученика треба усмерити на целину, затим на најважније појединости и на крају на мање важне појединости.</p> <p>Вежбе у слушању почињу слушањем онога што говоре учитељи, други ученици, глумци и спикери. Слушани говор се коментарише да би се одредиле говорне карактеристике говорника. Слушање треба да буде повезано са мимиком и гестовима који прате оно што се говори. Обавезно инсистирати на подражавању правилног говора.</p> <p>Аналитичка вежбања треба да буду занимљива и подстицајна јер су један од најважнијих предуслова за учење читања и писања. Не изводе се изоловано већ су повезана са вежбама слушања и посматрања. Уочава се позиција гласова у речи која је изговорена и позиција слова у речи која је написана. Када ученици савладају уочавање гласова и њихову позицију у речима, прелази се на растављање речи на гласове.</p> <p>Синтетичка вежбања се организују упоредо са аналитичким. Речи које су већ растављене на гласове опет се сливају у целину.</p> <p>Учитељи посебну пажњу треба да обрате на изговор гласова ђ, ђ; ц, ч; ј, љ.</p> <p>Моторичке вежбе за развијање руке, шаке и прстију се развијају кроз игру. Графомоторичке вежбе су веома важне у припреми за писање. Свака графомоторичка вежба треба да се повеже са неким догађајем, вежбом слушања, посматрања, причања и сл.</p> <p>Учење читања и писања</p> <p>Дидактичко-методичка организација наставе почетног читања и писања зависи од много фактора, а најважнији је онај који се односи на предзнања ученика. Наставу почетног читања и писања треба изводити на више нивоа уз примену принципа индивидуализације. У овом периоду ученици треба да вежбају читање одговарајућих текстова, правилно изговарају све гласове и правилно наглашавају речи и реченице. Треба обратити пажњу на индивидуалне способности ученика.</p> <p>Ученици уче да пишу појединачна штампана и писана слова, речи и реченице; цифре. Писање увежбавати кроз преписивање, допуњавање реченица, састављање реченица на основу слике, састављање реченица на основу низа слика, диктате и самостално писање реченица и краћих текстуалних целина. Леворука деца пишу левом руком.</p>

	<p>Усавршавање читања и писања</p> <p>У овом периоду ученик треба да влада основном техником читања и писања. Усавршавање читања треба вежбати на текстовима који су кратки, динамични, интересантни и примерени узрасту ученика, као и на текстовима школске и домаће лектире. Посебну пажњу обратити на разумевање прочитаних речи, реченица и текстова. Често проверавати степен савладаности технике читања и разумевања прочитаног. Редовним вежбањем ученици аутоматизују процес читања и писања. Појединачно писање слова се ограничава на један до два реда у свесци. Дневна оптерћеност писањем не треба да је дужа од 25 минута.</p>
<p>КЊИЖЕВНОСТ</p>	<p>Препоручени садржаји из области Књижевност савладавају се током целе школске године, из буквара/почетнице и уз помоћ читанке као основних наставних средстава, тако што учитељ планира њихову реализацију у складу са индивидуалним карактеристикама ученика и укупним могућностима колектива, руководећи се исходима учења.</p> <p>Приликом оспособљавања ученика да уз помоћ учитеља разумеју текстове из школске лектире, али и популарне, информативне текстове из часописа за децу, енциклопедија и сл. важно је настојати да се уоче догађаји, просторни и временски односи и битне појединости у описима бића и природе.</p> <p>Први пут се уводи читање текста у наставцима, на примеру Жежеве кућице Бранка Попића.</p> <p>Ученик треба да одреди где се и када дешава радња и да разуме узрочно-последични распоред догађаја, односно шта се у фабулативном тексту десило прво, а шта следеће, шта је претходило неком догађају а шта из њега следи.</p> <p>Ученик треба да уочи формалну различитост поезије, прозе и драмског текста. Ученик треба да буде у стању да разуме пренесено значење загонетке без формулисања у њој постојећих стилских поступака; да препознаје жанр басне као приче са пренесеним значењем (без увођења појма алегорије), да буде упознат са постојањем народне и ауторске басне (које могу бити у стиху или у прози), да у баснама ликови могу бити не само животиње, већ и биљке, предмети, антропоморфизована бића (Срећа, Нада) или људи и, коначно, да буде у стању да разуме њено пренесено значење и издвоји њену поуку.</p> <p>Ученици се оспособљавају да уоче непознате и мање познате речи у тексту и да питају учитеља за њихово објашњење како би што боље разумели значење текста.</p> <p>Приликом читања лирских песама ученици поступно уче да препознају и доживе мелодичност песама и да их изражајно читају и рецитију (по избору). Успостављање разлике између дела у стиху и дела у прози не врши се на теоријском нивоу.</p> <p>Приликом обраде драмских текстова за децу ученици се мотивишу на читав низ стваралачких активности које настају поводом дела (сценски наступ, драмска игра, луткрска игра, драмски дијалози, гледање дејче позоришне представе, снимање и коментарисање драматизованих одломака). Притом ученици усвајају и правила понашања у позоришту у оквиру васпитног деловања школе.</p> <p>Усвајање књижевних појмова не подразумева учење њихових дефиниција, већ њихово именовање и описно образлагање појма, уочавање његове улоге у књижевноуметничком тексту.</p> <p>Стицању читалачких навика доприноси поновно враћање домаће лектире у школске програме. У првом разреду часови домаће лектире реализују се у другом полугодишту. У намери да се ученици од првог разреда навикавају на читање лектире у обавезном и слободном избору, успоставља се сарадња са школским</p>

	<p>библиотекаром, а неколико часова се током године може реализовати у школској библиотеци. Вештина читања и разумевања прочитаног стиче се и у оквиру Језичке културе и при обради књижевноуметничких текстова.</p>
<p>ЈЕЗИК</p>	<p>У настави језика ученици се оспособљавају за правилну усмену и писмену комуникацију стандардним српским језиком. Отуда захтеви у овом програму нису усмерени само на језичка правила и граматичке норме већ и на њихову функцију.</p> <p>Граматика</p> <p>Основни програмски захтев у настави граматике јесте да се ученицима језик представи и тумачи као систем. Ниједна језичка појава не би требало да се изучава изоловано, ван контекста у којем се остварује њена функција.</p> <p>Потребно је указивати на разликовну функцију гласа у оквиру речи (нпр. ђак, цак). Тако се посредно скреће пажња на важност правилног писања слова, односно правилног изговарања гласова.</p> <p>Елементарне основе из морфологије ученици стичу уочавајући реч као језичку јединицу између гласа и реченице.</p> <p>Реченице треба уочавати, кад год је то могуће, у оквиру текста. У писању посебно треба скренути пажњу на то да реченице почињу великим словом и завршавају се тачком, знаком питања или знаком узвика.</p> <p>Садржај вежбања у настави језика мора одређивати на основу систематског праћења говора и писања ученика.</p> <p>Правопис</p> <p>Правописна правила ученици треба да савладају путем систематских вежбања (елементарних и сложених). Ова вежбања треба да буду што разноврснија и треба их организовати што чешће.</p>
<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</p>	<p>Област Језичка култура обухвата развијање основне писмености ученика, односно усавршавање говорења, слушања, читања и писања. Ове четири програмске подобласти усмерене су на неговање културе говора, писменог изражавања, богаћење речника и, у ширем смислу, на развијање комуникативних способности ученика.</p> <p>Говорење ученика развија се у разговору у којем их учитељ усмерава да усавршавају своју комуникацију. У вођеном разговору о књижевном тексту или о одређеној теми, ученици одговарају на питања, постављају питања, износе своја мишљења и ставове. У току сваког разговора ученици се подстичу да говоре, односно да износе информације, своја мишљења, именују осећања, уз одабир одговарајућих речи.</p> <p>Препоручени облици усменог изражавања јесу причање, препричавање и описивање. То су садржаји програма, односно садржаји учења. Ученик се постепено уводи у усмено изражавање и учи како да преприча текст, како да прича или како да описује. Изражавање се реализује кроз говорне вежбе уз помоћ датог или заједничког плана. Ученици се упућују на правилно говорно изражавање.</p> <p>Учење напамет и говорење одабраних текстова или њихових кратких одломака усмерено је на богаћење речника и правилан говор. Циљ ове врсте говорења је изражајни говор, а не само меморисање текста.</p> <p>Богаћење речника у функцији јасног изражавања реализује се кроз коришћење адекватних речи у говору, усвајање и коришћење нових речи, као и проширивање опсега значења у оквиру једне речи.</p>

	<p>Језичка култура ученика негује се и кроз игровне активности, посебно кроз језичке игре.</p> <p>Слушање је важна активност у комуникацији. Ученици се у разговору упућују да пажљиво и културно слушају саговорнике.</p> <p>Запис по слушању подразумева диктат, којим се вежба и писање. Међутим, први корак у реализацији диктата је слушање и уочавање границе између речи и реченица у зависности од интонације, чиме се развија језичко повезивање изговорене и записане речи.</p> <p>Писање и читање се увежбавају у настави почетног читања и писања, а затим у областима Књижевност, Језик и Језичка култура. У садржајима програма из области Језичка култура дати су основни елементи који се односе на писменост ученика, с тим да се они не могу посматрати изоловано, већ у садејству са исходима и препорученим садржајима у свим областима предмета.</p> <p>У првом разреду ученици пишу реченице и краће текстуалне целине. Посебно се води рачуна о индивидуалном приступу ученику, што подразумева подстицање према способностима и могућностима у писању. Ученици се оспособљавају да запишу краћу писану поруку којом преносе информације и која има практичну намену.</p> <p>Читање се увежбава на делима школске и домаће лектире, и на другим књижевним и некњижевним текстовима. Посебна пажња треба да је усмерена на читање информативних текстова, према интересовањима ученика и у друштвеном контексту, према препорученим садржајима програма. Потребно је практиковати следеће врсте читања: гласно читање (целог текста, штафетно, флексибилно, драмског текста по улогама); тихо читање (у себи). Разумевање текста показује се помоћу подстицаја или питања и исказивањем теме/поенте текста (у складу са предзнањем), као и представљањем кључних делова текста сликом (илустрација текста). Информације у тексту проналазе се вођено (одговарањем на репродуктивна питања ко?, где?, како?, када?) и самостално, без детаљно датих упутстава.</p>
--	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

Свакодневно усмено и директним увидом у рад и повремено кроз писмене провере – тест .

2.2. ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Разред: **ПРВИ**

Недељни број часова: **2**

Годишњи број часова: **72**

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА СТРАНОГ ЈЕЗИКА: Циљ учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученику свајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Циљеви:

1. Овладавање комуникативним вештинама и развијање способности и метода учења страног језика.
2. Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика.
3. Стицање позитивног односа према другим језицима и културама уз уважавање различитости.
4. Стицање свести и знања о функционисању страног и матерњег језика.
5. Развијање радозналости, истраживачког духа и отворености према комуникацији са говорницима других језика.

Задаци:

1. Разумевање говора (да разуме усмене поруке исказане савременим језиком).
2. Усмена изражавања (да буде у стању да учествује у једноставном разговору).
3. Разумевање слушаног текста у вези са свакодневним ситуацијама из домена његовог интересовања.
4. Стицање увида у сличност и разлике у навикама, обичајима, менталитету и институцијама између наше земље и земље чији језик уче.

ИСХОДИ	ОБЛАСТИ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
<p>- поздраве и отпоздраве примењујући најједноставнија језичка средства; - представе себе - разумеју кратка и једноставна упутства и налоге и реагују на њих</p>	<p>1. Welcome Поздрављање и представљање</p>	<p><i>Hello! I'm (Zak). Come with us. Look for (an egg).</i></p> <p>Основне боје: <i>blue, green, red, yellow</i></p> <p>Бројеви 1-5 Рецептивно: основни налози за рад у разреду (<i>Come here. Listen. Look. Sing. Quiet, please. Sit down. What's this? What colour is it?</i>)</p>	<p>септембар</p>
<p>- поздраве и отпоздраве примењујући најједноставнија језичка средства; - захвале - броје од 1 до 10 - кажу колико година имају - разумеју кратка и једноставна упутства и налоге и реагују на њих - дају кратка и једноставна упутства и налоге - разумеју једноставно исказане честитке и реагују на њих - препознају и именују жива бића и предмете</p>	<p>2. My birthday Разумевање и давање једноставних упутстава и налога; захваљивање; идентификовање предмета и живих бића око нас и описивање према боји; честитање рођендана</p>	<p>Предмети и жива бића Боје: <i>pink, purple, orange, black, white</i> Фразе: <i>Happy birthday, thank you</i> Императив: <i>clap, stamp, jump</i> Бројеви: 6-10</p>	<p>септембар-октобар</p>

<p>- разумеју кратка и једноставна упутства и налоге и реагују на њих - дају једноставне налоге - исказу извињење на једноставан начин - разумеју позив и реагују на њега - упуте позив на заједничку активност - препознају и именују предмете</p>	<p>3. At school Давање и тражење основних информација о предметима око нас; разумевање и давање једноставних упутстава и налога, позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности</p>	<p>Предмети у учионици: <i>pen, pencil, book, ruler, rubber, table, chair</i> Музички инструменти: <i>drum, violin, piano, guitar</i> Активности: <i>climb, play, jump, look</i> Фразе: <i>It's a (red)(pencil). Let's (jump). What's this? Very good.</i> Налози за рад на часу.</p>	<p>октобар</p>
<p>- разумеју кратке и једноставне молбе и реагују на њих - дају једноставне исказе у којима се изражава поседовање</p>	<p>4. Festivals: Halloween Учење о британској култури и обичајима; исказивање поседовања</p>	<p>Вокабулар везан за овај празник Фраза: <i>I've got (a)(cat).</i></p>	<p>октобар</p>
<p>- представе себе и друге - разумеју и дају једноставне исказе у вези са осећањима - разумеју, траже и дају основне информације о себи и другима</p>	<p>5. My family Представљање себе и других; давање и тражење основних информација о себи и другима; исказивање осећања</p>	<p>Чланови породице: <i>family, dad, mum, brother, sister, friend</i> Осећања: <i>happy, sad</i> Занимања: <i>doctor, pilot, teacher, vet</i> Фразе: <i>Who's this? How old is...? Is he/she...)</i></p>	<p>новембар</p>
<p>-разумеју једноставне описе живих бића -опишу жива бића користећи једноставна језичка средства - разумеју и дају једноставне исказе којима се изражава припадање</p>	<p>6. My body Изражавање припадања; описивање живих бића</p>	<p>Делови тела: <i>body, arms, legs, hands, head, feet, toes, fingers, face</i> Животиње: <i>hippo, gorilla</i> Акције: <i>Wash your (hands). Wiggle. Click.</i> Придеви: <i>clean, dirty</i> Фразе: <i>I've got (a)(clean)(face).</i></p>	<p>децембар</p>

<p>- опишу предмете користећи једноставна језичка средства - честитају Божић, упуте једноставне честитке</p>	<p>7.Festivals: Christmas Честитање; учење о британској култури и обичајима; описивање предмета</p>	<p>Вокабулар и фразе везане за Божић: <i>Happy Christmas! Christmas Day, present, reindeer, Santa, sleigh</i></p>	<p>децембар</p>
<p>- опишу жива бића једноставним језичким средствима - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовања - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање</p>	<p>8.My Pets Описивање живих бића; изражавање поседовања</p>	<p><i>dog, cat, parrot, mouse, tortoise, frog, kitten, puppy, chick, pet big, small boy, girl, hat, baby, cold, hot It's a (small)(cat). He's got (a)(cat).</i></p>	<p>Јануар- фебруар</p>
<p>- разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих - траже и пружају једноставна обавештења о положају у простору</p>	<p>9.My house Исказивање положаја у простору</p>	<p><i>Кућа и просторије у њој: house, bedroom, kitchen, living room, bathroom, door, window, bed, bath, garden, path, shed</i> Фразе: <i>This is the (living room). Where's (dad)?</i></p>	<p>март</p>
<p>- разуме једноставне исказе за изражавање допадања и недопадања и реагује на њих - тражи мишљење и изражава допадање и недопадање једноставним језичким средствима</p>	<p>10.Food Изражавање допадања и недопадања</p>	<p><i>Food: meat, fruit, bread, cheese, milk, yoghurt,, juice, honey, jelly, salad, chocolate good, bad</i> Фразе: <i>I like / I don't like (milk). Do you like ...? I like (milk); It's (good) for me</i></p>	<p>април</p>
<p>- разумеју једноставно исказане честитке и одговарају на њих - упуте једноставне честитке</p>	<p>11.Festivals: Easter Честитање Ускрса; учење о британској култури и обичајима</p>	<p>Вокабулар везан за Ускрс</p>	<p>Април-мај</p>

- разумеју свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагују на њих - изразе основне потребе, осете и осећања	12.I'm excited Исказивање потреба, осета и осећања	<i>Придеви: hungry, thirsty, tired, scared, excited, angry eat, drink</i> <i>Изрази: I'm (excited). He's/She's (tired). Let's have fun. It's a (big) shadow.</i>	Мај-јун
- разумеју и реагују на налоге, упућују их - дају једноставне исказе о поседовању - траже и пружају једноставна обавештења о положају у простору	13.Goodbye Поздрављање	<i>Wave goodbye!</i> <i>Don't be sad!</i>	јун

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ИСХОДА:

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА
ПОЗДРАВЉАЊЕ	Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута. Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој...) Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.) Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију исл.) Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање Решавање „текућих проблема“ у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. Заједничко прављење илустрованих материјала
ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ	Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута.

<p>ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА</p>	<p>Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој...</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)</p> <p>Мануелне активности (израда панона, пре-зентација, зидних новина, постера и сл.)</p> <p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.)</p> <p>Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).</p> <p>Решавање „текућих проблема“ у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>Заједничко прављење илустрованих материјала</p>
<p>РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА И НАЛОГА</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута.</p> <p>Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори/затвори свеску, итд.)</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)</p> <p>Мануелне активности</p> <p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију исл.)</p> <p>Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).</p> <p>Решавање „текућих проблема“ у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ.</p>
<p>ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута.</p> <p>Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори/затвори свеску, итд.)</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)</p> <p>Мануелне активности</p> <p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију исл.)</p> <p>Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање</p>

	<p>мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање). Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ. Заједничко прављење илустрованих материјала.</p>
<p>ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута. Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори/затвори свеску, итд.) Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.) Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију исл.) Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање). Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p>
<p>ЧЕСТИТАЊЕ</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута. Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, итд.) Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.) Мануелне активности (израда паноа, пре-зентација, зидних новина, постера и сл.) Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.) Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање). Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p>
<p>ОПИСИВАЊЕ ЖИВИХ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута. Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, итд.) Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.) Мануелне активности (израда паноа, пре-зентација, зидних новина, постера и сл.)</p>

	<p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.) Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...).</p> <p>Решавање „текућих проблема“ у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење“ исказа у гест и геста у исказ. Заједничко прављење илустрованих материјала.</p>
<p>ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТАИ ОСЕЋАЊА</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута. Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори/затвори свеску, итд.)</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.) Мануелне активности (израда паноа, пре-зентација, зидних новина, постера и сл.)</p> <p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију исл.) Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).</p> <p>Решавање „текућих проблема“ у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење“ исказа у гест и геста у исказ.</p>
<p>ИСКАЗИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА У ПРОСТОРУ</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута. Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој..)</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.) Мануелне активности (израда паноа, пре-зентација, зидних новина, постера и сл.)</p> <p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.)</p> <p>Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).</p> <p>Класирање и упоређивање</p>

	<p>Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ. Заједничко прављење илустрованих материјала.</p>
<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА/ НЕПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА/ НЕПОСЕДОВАЊА</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута. Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој...) Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.) Мануелне активности (израда паноа, пре-зентација, зидних новина, постера и сл.) Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетач-не исказе, утврдити хронологију исл.) Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање). Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ. Заједничко прављење илустрованих материјала.</p>
<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/ НЕДОПАДАЊА</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута. Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој...) Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.) Мануелне активности (израда паноа, пре-зентација, зидних новина, постера и сл.) Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетач-не исказе, утврдити хронологију исл.) Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање). Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...) Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ. Заједничко прављење илустрованих материјала.</p>

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ:

Тема	1. Welcome	2. My birthday	3. At school	4. Halloween	5. My family	6. My body	7. Christmas	8. My pets	9. My house	10. Food	11. Easter	12. I'm excited	13. Goodbye	
Стандарди	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	11.1.1.	1.1.1.	
	1.1.2	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	
	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.
		1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.
		1.1.10.	1.1.5.	1.1.5.	1.1.5.	1.1.5.	1.1.5.	1.1.5.	1.1.5.	1.1.5.	1.1.5.	1.1.5.	1.1.5.	1.1.5.
			1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.
			1.1.11.	1.1.11.	1.1.11.	1.1.11.	1.1.11.	1.1.11.	1.1.11.	1.1.11.	1.1.11.	1.1.11.	1.1.22.	1.1.11.
			1.2.1.	1.1.15.	1.1.12	1.1.22.	1.2.1.	1.1.22.	1.2.1.1.	1.1.14.	1.1.22.	1.1.11.	1.1.11.	1.2.1.
			1.2.4	1.2.1.	1.2.1.	1.2.1.	1.2.4.	1.2.1.	2.4.	1.2.1.	1.2.1.	1.2.1.	1.2.1.	1.2.4.
				1.3.1	1.2.4	.	1.3.1.	1.2.4.		1.2.4.	1.2.4.	1.2.4.	1.2.4.	1.2.4.
					1.3.2.							1.3.1.		

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ И СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

Компетенција за учење, комуникација, сарадња, естетска компетенција

Опште предметне компетенције: Наставни програм за стране језике у основној школи усмерен је на развој функционалних знања и заснован је на комуникативно дефинисаним исходима учења, односно активностима које ученик успешно реализује користећи страни језик. Језичке активности слушања, читања, (раз)говора и писања у наставном програму посматрају се интегративно, као нераздвојиве компоненте аутентичне комуникације појединца у било којој говорној заједници. Полазећи од исхода, односно онога што је ученик у стању да оствари у различитим врстама и видовима комуникације (усмене, писане, делимично и оне невербалне), формално и садржински централну позицију наставног програма заузимају управо комуникативне функције. С обзиром на то да се исходи операционализују преко језичких активности у комуникативним ситуацијама, важно је да се оне у настави страних језика перманентно и истовремено увежбавају. Само тако ученици могу да стекну језичке компетенције које су у складу са задатим циљем.

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- штовећа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- исведруго што ће се применити у складу са конкретним случајем.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА: Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.

2.3. МАТЕМАТИКА

Разред: **ПРВИ**

Недељни број часова: 5

Годишњи број часова: 180

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

Циљ учења предмета *математика* је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА		САДРЖАЈИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
- одреди међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло;	ГЕОМЕТРИЈА	ПОЛОЖАЈ, ВЕЛИЧИНА И ОБЛИК	-Просторне релације. -Величина предмета и бића. -Геометријска тела: лопта, коцка, квадар, ваљак,	-септембар

<p>- упореди предмете и бића по величини; - очу и именује геометријске облике предмета из непосредне околине; - именује геометријска тела и фигуре; - групише предмете и бића са заједничким својством; - сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика; - разликује: криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију; - црта праву линију и дуж помоћу лењира; - броји унапред и уназад и са прескоком; - прочита, запише, упореди и уреди бројеве прве стотине и прикаже их на бројевној правој; - користи редне бројеве; - разликује парне и непарне бројеве, одреди највећи и најмањи број, претходника и следбеника; - користи појмове: сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика; - сабира и одузима два једноцифрена броја не записујући поступак; - сабира и одузима до 100 без прелаза преко десетице; - растави број на сабирке и примени замену места и</p>		ПРЕДМЕТА	<p>пирамида и купа. -Геометријске фигуре: круг, правоугаоник, квадрат и троугао.</p>	
		ЛИНИЈЕ	<p>-Права, крива и изломљена линија. -Затворена и отворена линија. -Тачка и линија. Дуж.</p>	- септембар, октобар
	БРОЈЕВИ	<p>-Бројање, писање и читање бројева. -Приказивање бројева помоћу тачака на бројевној правој. -Упоредивање бројева. -Редни бројеви. -Сабирање и одузимање бројева у оквиру 20 и приказивање на бројевној правој. -Сабирање и одузимање бројева до 100 без прелаза преко десетице и приказивање на бројевној правој. -Својства сабирања. -Откривање непознатог броја у једнакостима с једном операцијом. -Динар, кованице и новчанице до 100 динара.</p>	<p>-октобар -новембар -децембар -јануар -фебруар -март -април -мај</p>	
	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	<p>-Мерење дужине нестандартним јединицама мере.</p>	-јун	

здруживање сабирака ради лакшег рачунања; - реши текстуални задатак са једном операцијом; - разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност; - уочи правило и одреди следећи члан започетог низа; - прочита и користи податке са једноставнијег стубичног и сликовног дијаграма или табеле; - измери дужину задатом, нестандартном јединицом мере; - преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатог упутства.			
----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--	--	--

Кључни појмови: односи у простору, геометријски облици, број, сабирање и одузимање и мерење.

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Ученик је на крају обавезног образовања кроз наставу математике усвојио основне математичке концепте (нумеричке, алгебарске, геометријске), овладао је основним математичким процесима (расуђивањем, комуникацијом, повезивањем, применом,) и вештинама (рачунањем, алгебарским поступцима, мерењем, просторном визуелизацијом, радом са подацима, проценом информационо-комуникационим технологијама) потребним за даље школовање и живот. Комуницира користећи математички језик, користи информационо-комуникационе технологије и друга средства

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Специфичне предметне компетенције су: математичко знање и резонување, примена математичких знања и вештина на решавање проблема и математичка комуникација.

Компетенције: Компетенција за учење, комуникација, сарадња, рад са подацима и информацијама, решавање проблема

Исходи воде развијању следећих стандарда :

- Геометрија : 1MA121; 1MA122; 1MA121; 1MA221
- Бројеви : 1MA111; 1MA112; 1MA114; 1MA211; 1MA213; 1MA214; 1MA311; 1MA312

Основна школа „Владимир Перић Валтер“, Пријепоље

- Мерење и мере : 1МА123; 1МА141; 1МА241; 1МА242

Геометрија

1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност)

1МА. 1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе

1МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни

Бројеви

1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој

1МА. 1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде

1МА. 1.1.4. уме да на осн ову текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом

1МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни систем

1МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза

1МА.2.1.4. рачуна вредност израза са највише две операције

1МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака

1МА.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени.

Мерење и мере

1МА. 1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица

1МА. 1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна саноцем у једноставним ситуацијама

1МА.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна саноцем у сложенијим ситуацијама

1МА.2.4.2. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Препоручена дистрибуција часова по предметним областима је следећа:

Геометрија (27; 11 + 16)

Бројеви (146; 57 + 89)

Мерење и мере (7; 3 + 4)

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
-------------	-------------------------------------------

<p>ГЕОМЕТРИЈА</p>	<p>Положај, величина и облик предмета Развој опажања простора подразумева уочавање предмета и бића у окружењу и њихових међусобних односа. Основу сазнања чини посматрање и класификација облика на основу уочених особина. Међусобни односи предмета у простору исказани просторним релацијама изграђују се посматрањем различитих предмета у простору, манипулисањем објектима (практична просторна оријентација), именовањем и мисаоним издвајањем уочених односа.</p> <p>Положај предмета и бића Ученици упоређују предмете по положају (испред, иза; испод, изнад; горе, доле; у, на, ван; између, лево, десно; са исте стране, са супротних страна; усправно, водоравно). Просторне релације ученици усвајају у односу на себе, у односу на друга бића и предмете (уз ротације тј. окретање) и у односу на тло. Уочавају се и истичу међусобно супротни односи: испред-иза, испод-изнад, горе-доле, лево-десно, са исте стране - са супротних страна. Игролике активности треба користити у циљу уочавања односа и увежбавања практичне оријентације ученика у простору, на мапи и у табели.</p> <p>Величина предмета и бића У делу који се односи на упоређивање предмета према дужини, висини и ширини, циљ је да ученици овладају употребом речи којима се изражавају релацијски односи између предмета, односно бића: краће - дуже, ниже - више и уже - шире. Поређење/процена се врши "одока" или упоређивањем реалних предмета (оловка, лењир и слично). Важно је указати на повезаност одговарајућих релација (нпр. оловка је дужа од гумице, а гумица је краћа од оловке). Поред тога, треба упоређивати и више предмета (нпр. одређивање најширег предмета).</p> <p>Облик предмета Почетно геометријско сазнање заснива се на систематском посматрању и описивању предмета у окружењу и на сликовном приказу, истицањем њихових својстава, облика, симетричности, величине и положаја. Уочавање сличности и разлика омогућава класификацију објеката. Ученици пропедевтички упознају геометријска тела и фигуре. На почетку увести облике који су ученицима тог узраста најближи и познати из свакодневног живота: облик лопте и коцке, затим квадрата и ваљка, и на крају пирамиде и купе. Треба користити очигледна наставна средства: играчке, предмете који се налазе у учионици и слично (нпр. лопта и коцка за игру, гумица, сунђер, креда, фломастер). Уочавањем страна тродимензионалних предмета увести облике квадрата, правоугаоника, круга и троугла. Оваквим приступом, ученици прво упознају облике који су им блиски и познати, који се налазе у њиховом окружењу и постепено се, као делови претходно упознатих облика, уводе нови облици. Корисне су практична манипулација (моделовање, сецкање, лепљење, преклапање фигура) и активности цртања геометријских фигура коришћењем шаблона (нпр. лењир са геометријским облицима) и слободном руком помоћу квадратне или тачкасте мреже.</p> <p>Линије Праве и криве линије треба увести као линије којима су оивичени уведени геометријски облици, а затим проширити на појмове отворене и затворене криве линије и изломљене линије. Тачку треба увести као пресек две линије, а дуж као део праве линије ограничен са две тачке. За обележавање тачака треба користити слова А, Е, О, Т, М и Ј. Ученике треба научити да разликују и цртају криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију, уоче унутрашњу и спољашњу област ограничену затвореном линијом.</p>
	<p>Развој појма броја и бројевног низа је наставак сазнања о бројевима, које је стечено у предшколском програму. Изграђивање појма броја обухвата: визуелну представу, визуелну кореспонденцију једнакобројних колекција објеката,</p>

<p>БРОЈЕВИ</p>	<p>пребројавање, цифарски запис. Број до кога се долази пребројавањем визуализује се на различите начине (скуповно, дијаграмима, бројевним сликама, на бројевној правој) чиме се продубљује разумевање структуре броја. На почетку је значајна манипулација очигледним средствима (жетонима, штапићима, картицама, прстима). Бројеви се упознају у блоковима: до 5 (укључујући 0), прва десетица, друга десетица, прва стотина.</p> <p>Формирање појма бројевног низа и место броја у бројевном низу развија се кроз активност пребројавања објеката и бића (конкретних или сликовних представа), бројања унапред и уназад, секвенцијално, у задатим интервалима, визуелизацијом на бројевној правој.</p> <p>Сабирање и одузимање везују се за примере који се могу моделовати као пар дисјунктних скупова.</p> <p>Разматрају се и случајеви у којима је један од сабирака непознат број. На основу добро савладане таблице сабирања и одузимања ученици откривају непознати сабирак, умањилац, а затим и примере где је непознат умањеник.</p> <p>Правила замене места сабирака и здруживање сабирака уводе се пре обраде бројева друге десетице јер се користе при извођењу сабирања у блоку до 20.</p> <p>Један од важних циљева је спонтано запамћивање таблица сабирања и одузимања до 20, због чега треба предвидети довољно времена и различитих активности за увежбавање и стицање сигурности рачунања.</p> <p>Сабирање и одузимање до 100 обухвата: сабирање и одузимање десетица, сабирање и одузимање десетица и јединица ($24 + 5$, $29 - 7$), сабирање и одузимање двоцифреног броја и вишеструке десетице ($57 + 30$, $57 - 30$), као и сабирање и одузимање двоцифрених бројева без преласка ($32 + 43$, $23 + 47$, $84 - 31$). Поступци се заснивају на већ упознатим поступцима у блоку бројева до 20.</p> <p>Почевши од блока бројева до 10, ученици се подстичу да правилно користе математички језик користећи знаке $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ и термине: сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика, претходник, следбеник, паран, непаран, мањи од и већи од.</p> <p>Појам месне вредности цифре (десетица и јединица) уводи се приликом обраде бројева друге десетице.</p> <p>Математичке садржаје треба повезивати са садржајима и активностима других предмета као и животним ситуацијама.</p> <p>Нпр. пребројавање објеката или оријентација у простору са предметом <i>свет око нас</i>; увежбавање таблице сабирања или коришћење редних бројева може се реализовати и на часовима <i>физичког и здравственог васпитања</i> (нпр. урадити $6+5$ чучњева, после трећег чучња скочити 2 пута и слично).</p> <p>Комбинаторни задаци или задаци одређивања следећег члана низа посебно су подстицајни за развој математичко логичког мишљења. Решавање проблемских задатака веома је важан сегмент наставе, јер омогућава повезивање и примену математичких знања у реалистичним ситуацијама. Моделовање проблема у математички запис, уз коришћење графичког приказа, омогућава ученицима да немеханички приступају задацима.</p> <p>У оквиру ове теме, ученици треба да упознају и кованице и папирне новчанице (до 100 динара), што представља почетак оспособљавања за коришћење новца у свакодневном животу. Увођење новчаних апоена треба да прати увођење блокова бројева: до 10, до 20 и до 100. Задаци са новцем из свакодневног живота помажу да се, поред исхода који се односе на новац, остваре и исходи који се односе на природне бројеве.</p> <p>Већина исхода ове теме се остварује спирално, јер се исходи који се остваре у оквиру првог блока бројева, касније само проширују на остале блокове бројева.</p>
<p>МЕРЕЊЕ И МЕРЕ</p>	<p>У оквиру ове теме, кроз практичне активности треба упознати ученике са концептом мерења, без увођења стандардних јединица мере. Ове активности обухватају мерење различитих предмета истом јединицом мере (нпр. сламком, спајалицом, корацима) и мерење једног предмета коришћењем различитих јединица мере. На овом нивоу, ученици треба</p>

да: измере задате дужине надовезивањем и пребројавањем јединичних мера, прикажу резултате мерења (табелом или дијаграмом) и упореде дужине.

Одређени број часова на крају школске године треба одвојити за систематизацију и повезивање градива. На овим часовима треба задавати текстуалне, проблемске задатке, задатке са геометријским приказом аритметичких задатака, текстуалне задатке у којима су дати и подаци који нису битни за решавање задатка, логички задаци са одричним реченицама. Циљ оваквих часова је да се утврди и повеже градиво, да се код ученика развија способност решавања проблема и логичко-комбинаторно мишљење.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

Свакодневно директним увидом у рад и повремено кроз писмене провере – тест.

2.4. СВЕТ ОКО НАС

Разред: **ПРВИ**

Недељни број часова: 2

Годишњи број часова: 72

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

Циљ учења предмета *свет око нас* јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА		САДРЖАЈИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:				
- препозна и исказе радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге; - правовремено и примерено ситуацији исказе своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; - се понаша тако да уважава различитости својих вршњака и других људи;	НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ	Ја и други	-Основна осећања (радост, страх, туга и бес). -Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом). -Сличности и разлике по полу, старости, способностима и	-септембар, октобар

<p>- придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; - сарађује са вршњацима у заједничким активностима; - одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања здравља; - чува своју, школску и имовину других; - прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар; - својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења; - примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без тротоара и преласка улице; - снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичних објеката; - одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра; - посматрањем и опипавањем предмета одреди својства материјала: тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво- глатко; - учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене; - разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења; - препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера; - препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина; - идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа;</p>			интересовањима.	
	Породични дом, школа		<p>-Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи. -Права и обавезе чланова група. -Правила понашања појединаца и групе. -Празници: породични, школски.</p>	-септембар
	Здравље и безбедност		<p>-Здрав начин живота: становање, одевање, исхрана, лична хигијена, рад, одмор. -Безбедно понашање у саобраћају на путу од куће до школе (кретање улицом са и без тротоара, прелажење преко улице, безбедно место за игру). -Опасне ситуације по живот, здравље и околину, превенција и правилно понашање (у дому и школској средини, саобраћају, током природних непогода).</p>	-новембар
	Оријентација у простору и времену		<p>-Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте. -Сналажење у времену у односу на временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра.</p>	-мај,јун
Човек ствара		<p>-Човек ради и ствара (материјали и средства за рад, производи људског рада). -Материјали за израду предмета (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина) и њихова својства (тврдо-меко, провидно-непровидно,</p>	-децембар	

<p>- уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа; - препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу; - препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисању и сазнавању окружења; - штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места; - се понаша тако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу; - повезује резултате учења и рада са уложеним трудом.</p>		<p>Разноврсност природе</p>	<p>храпаво- глатко). -Сунчева светлост и топлота. -Основна својства ваздуха: провидност, мирис, кретање. -Облици појављивања воде: потоци, реке, баре, језера, киша, снег. -Облици појављивања воде у непосредном окружењу. -Основна својства воде: укус, мирис, провидност, раствара поједине материјале. -Изглед земљишта: равница, брдо, планина. -Изглед земљишта у непосредном окружењу. -Основна својства земљишта: боја, растреситост, влажност; -Карактеристичне биљке и животиње у непосредном окружењу. -Изглед и делови тела биљака. -Изглед и делови тела животиња на примерима сисара, птица, риба, инсеката. -Човеково тело - делови тела (глава, труп, руке и ноге) и чула (вида, слуха, укуса, мириса и додира). -Значај воде, ваздуха, земљишта, сунчеве светлости и топлоте за живот биљака, животиња/човека. -Одговоран однос човека према животној средини (штедња воде, одлагање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).</p>	<p>-јануар -фебруар -март -април</p>
---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--	------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------

Кључни појмови: оријентација, култура живљења и друштвена стварност у непосредном окружењу.

Компетенције: Компетенција за учење, комуникација, сарадња, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, брига о здрављу, еколошка компетенција

Исходи воде развијању следећих стандарда:

- Ја и други, Породични дом , школа: 1ПД151; 1ПД152; 1ПД153; 1ПД154; 1ПД251; 1ПД252; 1ПД253; 1ПД351; 1ПД352
- Оријентација у времену и простору : 1ПД142; 1ПД144; 1ПД145
- Разноврсност природе : 1ПД112; 1ПД113; 1ПД114; 1ПД115; 1ПД131; 1ПД161; 1ПД123, 1ПД211; 1ПД212; 1ПД213; 1ПД214; 1ПД231; 1ПД2241ПД311; 1ПД312
- Здравље и безбедност : 1ПД155
- Човек ствара : 1ПД 131

Ја и други, Породични дом , школа

1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови

1ПД. 1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу

1ПД. 1.5.3. зна које људске делатности постоје и њихову улогу

1ПД. 1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите

1 ПД.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова

1 ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама

1ПД.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности

1 ПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима

1 ПД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују

Оријентација у времену и простору

1ПД. 1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти

1ПД. 1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век

1ПД. 1.4.5. уме да прочита тражене информације са часовника и календара

Разноврсност природе

1ПД. 1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу

1ПД. 1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића

1ПД. 1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања

1ПД. 1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића

1ПД. 1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта

1ПД. 1.6.1. зна основне облике рељефа и површинских вода

1ПД. 1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе

1ПД.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима

- 1 ПД.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи
 I ПД.2.1.3. примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића
 1 ПД.2.1.4. зна улогу основних делова живих бића
 1 ПД.2.3.1. зна сложенија својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање
 1 ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити
 ПД.3.1 . 1 . разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима
 1 ПД.3.1.2. разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића
 Здравље и безбедност :
 1ПД. 1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља
 Човек ствара
 1ПД. 1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

ОБЛАСТ/ТЕМА		НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ	Ја и други	У оквиру теме <i>Ја и други</i> налазе се садржаји интердисциплинарног карактера који се односе на ученика као <i>друштвено биће</i> , његова права и обавезе у окружењу и друштвеним групама којима припада (породица, школа, вршњаци). Када се говори о <i>основним животним потребама</i> , ту се првенствено мисли на физиолошке потребе заједничке за све људе, као и на одређена правила понашања која омогућавају задовољавање тих потреба. Размишљање и дискусија не само о својим потребама већ и уважавање потреба и осећања других, такође, представља једну од суштински важних васпитних компоненти предмета.
	Породични дом, школа	Без обзира о којим друштвеним групама је реч, неопходно је, на адекватним и ученицима блиским примерима, указивати на дуализам права и обавеза ученика.
	Здравље и безбедност	Акцент је на развијању навика здравог живљења и оспособљавање ученика да препознају и адекватно реагују у потенцијално опасним ситуацијама по њихово здравље и живот. Посебну пажњу у овом сегменту потребно је обратити на безбедност ученика у саобраћају, првенствено на оспособљавање ученика за безбедно кретање од куће до школе.
	Оријентација у простору и времену	Кретање и сналажење у простору и времену у оквиру теме <i>Оријентација у простору и времену</i> од кључног су значаја у првом разреду. Опажање односа у простору и времену (са налажењем референтног ослонаца), овладање одговарајућим појмовима и њихова адекватна употреба у различитим активностима ван школе и у школи представљају основ учења и један од основних ослонаца сазнајном развоју ученика.

		<p>Садржаје који се односе на <i>кретање и сналажење у простору</i> коришћењем просторних одредница (напред-назад, лево-десно, горе-доле) и карактеристичних објеката пожељно је практично истраживати, како у учионици тако и ван ње.</p> <p><i>Сналажење у времену</i> конципирано је тако да се полази од основних, временски ближих појмова (делови дана; сада, пре, после; прекјуче, јуче, данас, сутра, прекосутра; дани у недељи) који су потребни ученику за планирање и реализовање свакодневних активности. Важно је код ученика оствестити цикличност у смењивању наведених временских одредница - смена: обданице и ноћи, делова дана и дана у седмици.</p>
	<p>Човек ствара</p>	<p><i>Човек ради и ствара</i> је тема која о човеку говори из другог угла - као свесном бићу. Веза природа-материјал-производ показује целовитост природних и друштвених феномена.</p> <p>Исходи који се односе на <i>материјале</i> остварују се на исти начин као и исходи који се односе на живу и неживу природу. У првом разреду акценат је на препознавању, именовању, упоређивању материјала који се користе у свакодневном животу, и основних, непосредно чулно доступних својстава (тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво-глатко). Ученике је неопходно доводити у везу са предметима направљеним од тих материјала, односно повезати својства која се изучавају са употребном вредношћу одређених предмета, као и пажљивом употребом и одлагањем употребљених производа и амбалаже на одговарајућа места.</p>
	<p>Разноврсност природе</p>	<p>Област под називом <i>Разноврсност природе</i> односи се на елементе и узајамно дејство живе и неживе природе. Појмови који се односе на <i>живи свет</i> надограђују се постепено, од <i>препознавања и именовања</i> биљака и животиња које су карактеристичне за непосредно окружење ученика, преко <i>класификација</i> које су базиране на спољашњем изгледу, односно чулно доступним карактеристикама (делови тела у првом разреду), ка <i>апстрактнијим формама</i> у другом разреду (животни процеси заједнички за сва жива бића, функција делова биљака и животиња). Новина у програму је јасно увођење човека као дела живе природе, са посебним нагласком на чулима, односно њиховој улози у свакодневном животу и спознавању света који нас окружује.</p> <p>Слична логика може се препознати и код изучавања <i>неживе природе</i>, без обзира да ли се елементима неживе природе приступа из угла географије, физике, хемије, екологије и сл. Тако се елементи неживе природе у првом разреду спознају уочавањем њихових појавних облика у непосредном окружењу и основних (чулима доступних својстава), а затим се иде ка сложенијим и апстрактнијим својствима у старијим разредима.</p> <p>Картографско описмењавање ученика млађих разреда основне школе започиње још у првом разреду, посматрањем околине и именовањем и упоређивањем географских појмова, објеката и појава у непосредном окружењу (брдо, равница, река, језеро...), као и оспособљавањем за сналажење у непосредној околини помоћу карактеристичних објеката.</p> <p>Приликом изучавања природних феномена нужно је већ од првог разреда постепено уводити ученике у различите начине прикупљања података о окружењу, њихову анализу, сврставање у групе и категорије по различитим карактеристикама, вођење белешки и закључивање. Посматрање и учествовање у једноставним</p>

огледима представља истраживачке активности примерене ученицима првог разреда.
 Концепт *одрживог развоја* и активно учешће ученика у заштити животне средине заједнички су и за *Свет око нас* и за *Природу и друштво*.
 Акцент треба да буде на подстицању ученика да у свакодневним активностима (у школи и ван ње) примењују неке од основних принципа рационалне потрошње – штеде воду, одлажу отпад на предвиђено место, не угрожавају биљке, брину о добробити животиња уз помоћ одраслих.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

Свакодневно усмено и повремено кроз писмене провере – тест

2.5.ЛИКОВНА КУЛТУРА

Разред: **ПРВИ**

Недељни број часова: **1**

Годишњи број часова: **36**

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

Циљ учења предмета *ликовна култура* је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ /ТЕМА	САДРЖАЈИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
- опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; - пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета	ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ	Простор Отворени и затворени простор, природа и простор који је човек обликовао. Карактеристичне визуелне одлике по којима се препознаје врста простора. Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. Значај уређења простора у коме ученик борави. Уметничка занимања и продукти Слика - сликар, вајар - скулптура, фотограф - фотографија...	-септембар -октобар

<p>и облицима из природе и окружења; - одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни;</p>		<p>Изглед употребних предмета које су дизајнирали уметници. Установе културе (биоскоп, музеј, галерија, позориште, библиотека...) Правила понашања и облачења у различитим установама културе, договорена правила понашања.</p>	
<p>- црта на различитим подлогама и форматима папира; - користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; - обликује једноставне фигуре од меког материјала; - одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања;</p>	<p>ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ</p>	<p>Облици Облици из природе, облици које је створио човек, правилни и неправилни облици. Својства облика (цело, део, велико, мало, високо, ниско, краће, дуже, уско, широко, светло, тамно, обојено, безбојно, једнобојно, шарено, меко, тврдо, глатко, храпаво, обло, рогљасто). Положај облика у простору и у равни (горе, доле, између, испод, у, на, испред, иза, усправно, положено, косо, лево, десно) Кретање Покретни и непокретни облици. Кретање бића и машина. Смер кретања облика (налево, надесно, нагоре и надоле). Безбедност у саобраћају - илузија величине покретних и непокретних објеката у односу на удаљеност од посматрача. Светлост и сенка Природни и вештачки извори осветљења. Промена осветљености у току дана. Изглед облика и сенке у зависности од осветљења.</p>	<p>-октобар -новембар -децембар -јануар</p>
<p>- преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену; - изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука; - повеже одабрану установу културе са њеном наменом; - поштује договоре и правила понашања и</p>	<p>ОБЛИКОВАЊЕ</p>	<p>Материјал и прибор Поступци правилног и безбедног руковања и одржавања материјала, прибора и радне површине, значај одржавања хигијене и безбедног руковања прибором. Обликовање скулптуре Обликовање меких материјала поступком додавања. Спајање разноврсних материјала. Обликовање цртежа Врсте линија (отворена, затворена, права, крива, светла, тамна, широка, уска, дугачка, кратка, непрекинута, испрекидана, груба, нежна, спирална, таласаста, степенаста...). Изражајна својства линија у односу на материјал и прибор. Обликовање слике Боја природних облика и боја облика које је створио човек. Изражајна својства боје у односу на материјал и прибор.</p>	<p>-септембар -фебруар -март -април</p>

облачења приликом посете установама културе.		<p>Преобликовање Предмети и материјал погодни за преобликовање (оштећени предмети, амбалажа, остаци тканина...).</p> <p>Различите информације као мотивација за стваралачки рад Природа и непосредно окружење; машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и уџбеника, уметничка дела...</p>	
	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	<p>Читање визуелних информација Илустрација у дечјим књигама и уџбеницима. Стрип. Цртани и анимирани филм - традиционално урађени (слободоручно обликовани или нацртани ликови) и савремени (урађени у апликативном програму). Прича у цртаном и анимираном филму. Изглед места и ликова.</p> <p>Знак Графички знак (ноте, слова и цифре), гестовни и звучни знак. Лепо писање. Украсна слова.</p> <p>Традиција . Празници и украшавање.</p> <p>Невербално изражавање. Пантомима, игре, перформанс.</p>	<p>-април</p> <p>-мај</p> <p>-јун</p>

Кључни појмови: простор, облик и линија.

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Ученик развија креативан, радознао и истраживачки дух кроз упознавање и коришћење различитих уметничких медија и техника. Способан је и мотивисан да користи своје искуство, да експериментише и развија идеје кроз самосталан рад и рад у групи. Ученик развија машту и апстрактан начин размишљања који успешно примењује у различитим животним ситуацијама које захтевају креативна решења.

Уочава специфичности различитих уметничких дисциплина (визуелне, драмске, музичке...) али уочава и њихове заједничке принципе и сличности. Ученик познаје и разуме вредност сопствене културе и културе других народа повезујући знања из различитих области или предмета. Знања и искуства стечена кроз предмет Ликовна култура (истрајност, упорност, стрпљивост) примењује у друштвеном животу и у даљем стручном усавршавању и професионалном развоју.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ученик кроз предмет Ликовна култура развија стваралачке способности, индивидуалну креативност и естетску осетљивост.

Компетенције: Компетенција за учење, комуникација, сарадња, еколошка компетенција, естетска компетенција

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

ОБЛАСТ / ТЕМА	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
<p>Ликовна култура и окружење</p>	<p>У овој целини су груписани васпитни садржаји који се реализују током целе године. Један од циљева је да ученици постепено уочавају везу уметности и уметника са свакодневним животом.</p> <p>Оно што је примарно је да ученици пореде свој и утисак других, да постепено уче да образлажу (својим речима) оно што им се свиђа или не свиђа, да разумеју и поштују чињеницу да свако може имати другачији естетски доживљај (који се, с временом, мења).</p> <p>Уколико постоје могућности, наставник током године води ученике у најмање две установе културе (на пример, у биоскоп и у позориште) и упућује их на правила понашања и облачења, на разлике у правилима понашања и на опажање уређења простора и карактеристичне атмосфере унутар установе.</p> <p>Важно је да се ови садржаји уче ненаметљиво и постепено, тако да развијају радозналост, осећај за естетичке вредности и интересовање за уметност и културу.</p> <p>Када је реч о истраживању визуелних карактеристика најближег окружења и природе, часови <i>ликовне културе</i> могу да се интегришу са часовима предмета <i>свет око нас</i>, од којих се разликују по томе што нису стриктно везани за завичајни принцип.</p>
<p>Односи у видном пољу</p>	<p>Облик је ликовни елемент који гради композицију, а ради се о појму из теорије обликовања који се у првом разреду учи искуствено. Све активности које се односе на истраживање својства облика (величина, боја, текстура...) и положај облика у простору могу да се реализују на интегрисаним часовима предмета <i>ликовна култура</i>, <i>математика</i> и <i>свет око нас</i>. Часови <i>ликовне културе</i> треба да се раздвоје од часова <i>математике</i> у тренутку када ученици почну да користе лењир.</p> <p>Појам <i>кретање</i> (киша, облаци, таласи, птице, инсекти, аутомобил, лифт, људи, кућни љубимци...) предложен је као подстицај за активности које ученицима омогућавају да самостално граде мрежу појмова. Наставник уобичајено подстиче ученике на размишљање техником асоцијација.</p> <p>Појмови које ученици самостално повезују са појмом кретања могу да се запишу на табли. На тај начин се долази до већег броја тема/мотива за ликовни рад, а сваки ученик бира тему/мотив који га највише мотивише да ствара.</p> <p>Кретање се може повезати са звуком, па је пожељно осмислити и часове који су интегрисани са часовима <i>музичке културе</i> и <i>физичког и здравственог васпитања</i>.</p>

<p>Обликовање</p>	<p>Наставник бира ликовне технике које ће се учити у првом разреду. Важно је да буду разноврсне, да ученици могу да их користе самостално или уз минималну помоћ и да су изводљиве у школи. Наставник објашњава технике у форми кратког упутства пре и у току рада. Пошто добију основне (неопходне) информације, ученици самостално истражују изражајне могућности ликовних техника док изражавају своје замисли. Када је реч о прибору и материјалу, примарне су информације које се односе на безбедност и здравље, па тек онда информације о изражајним својствима (које се већим делом уче искуствено).</p> <p>У првом разреду ученици углавном спонтано цртају и боје. Наставник ће, на основу процене могућности одељења и појединачних ученика, одлучити када и како ће ученике постепено уводити у сликање. Један од поступака је да се ученицима зада да "цртају и боје" само помоћу четке и боје (не користе оловку). У првом разреду то може да буде задатак који раде само једном (или ниједном). Поступак који подстиче размишљање и развија осећај за боје подразумева захтеве који су нешто изнад могућности ученика (а који нису нереални ако се уведу на време и постепено). На пример, задатак у коме се од ученика тражи да користе само три или само две омиљене боје. Када је реч о рециклажи, потребно је осмислити активности које су припрема за оно што ће се учити у старијим разредима. Важно је да знају да могу да преобликују материјал и предмете које желе да баце, нпр. амбалажу, поломљене или покварене играчке, остатке тканина...</p> <p>Активности као што су цртање, вајање и сликање нису везане само за вежбање ликовних техника, већ много већи значај имају комуникација и креативност. Ученици кроз ликовни рад саопштавају своје идеје, расположења, размишљања, замишљања, емоције... Наставник планира мотивациони разговор који подстиче изражавање. Новина у програму су информације које до сада нису плански коришћене као мотивациони садржај, а препоручене су да би се ефикасније омогућило стицање општих компетенција. Такав садржај су уметничка дела, укључујући и она која ученици овог узраста не разумеју (на пример, дела Умберта Боњонија, Пабла Пикаса, Пола Сезана, Стојана Ћелића, Марка Шагала, Василија Кандинског...). Када се уметничка дела користе као мотивациони садржај, важно је одабрати одговарајућу методу/технику да би се подстакло развој креативности, а избегло имитирање.</p>
<p>Споразумевање</p>	<p>У овој целини су предложени садржаји који се односе на читање (разумевање) информација, у првом реду визуелних, односно слике у најширем значењу (рекламе, илустрације у уџбеницима и дечјим часописима, изрази лица...) и различите начине споразумевања. Наставник бира активности и садржаје, водећи рачуна о томе да ће се ученици континуирано оспособљавати за читање визуелних информација, од првог разреда до краја основне школе. У првом разреду ученици треба да стекну свест о томе да се разне (и важне) поруке не преносе само говором и реченицом, већ и звуком (на пример, школско звоно), бојом (семафор), сложеним сликама, музиком, мимиком, гестом...</p> <p>Сложене приче у сликама (стрип, цртани филм) тумаче се на интегрисаним часовима предмета <i>ликовна култура</i> и <i>српски језик</i>, односно матерњи језик. Када је реч о графичким знацима (слово, цифра, нота) корисно је задати ученицима да украшавају одабрани знак. На тај начин се уводе у калиграфију и појмове које ће ближе упознати у старијим разредима. Активности везане за традицију и украшавање смишља наставник, у зависности од празника/свечаности. Игра Ледена краљица, као и пантомима су погодан увод у перформанс, који ће се радити и у наредним разредима.</p>

2.6. МУЗИЧКА КУЛТУРА

Разред: **ПРВИ**

Недељни број часова: **1**

Годишњи број часова: **36**

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

Циљ учења предмета *музичка култура* је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
<ul style="list-style-type: none"> - објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; - разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор/један певач/група певача; оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; - препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; - повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; - поштује договорена правила понашања при слушању музике; - користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука; - изговара у ритму уз покрет бројалице; - пева по слуху песме различитог садржаја 	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук - лик, музика - радња. - Композиције које илуструју различита осећања. - Звук и тон (извори). - Звуци тела (пулс, куцање срца, дисање...). - Звуци из природе и окружења. Звучни знак (школско звоно, аутомобилска сирена...). - Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак - дуг), јачина (гласан - тих), висина (висок - дубок). - Тишина и одсуство звука. - Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. - Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). - Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе, свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). - Музичка прича. - Карактер дела и елементи музичке изражајности (условљеност). 	-током школске године у оперативном плану

<p>и расположења; - пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - свира по слуху звучне ономатопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; - повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - направи дечје ритмичке инструменте; - ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на краћи задати текст; - изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.</p>	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>-Музички бонтон. -Музика и здравље. -Носиоци звука (це-де плејер, ем пе 3 плејер, рачунар...).</p> <p>-Изговор бројалице у ритму уз покрет - плескање, пуцкетање прстима, корачање, дланом о надланицу, ударом о клупу. -Звучне ономатопеје и илустрације. -Држање тела и дисање - правилан начин певања. -Правилна дикција - изговарање брзалица и бројалица. -Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. -Певање песама уз покрет - песме уз игру и народне песме. -Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (до-зелено, ре-браон, ми-жуто, фа-плаво и сол-црвено). -Дечји ритмички инструменти и начииа свирања на њима. -Свирање по слуху пратње уз бројалице и песме - пулс, ритам, груписање удара. -Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима - песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. -Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. -Свирање графички представљеног ритма. -Музички бонтон.</p>	<p>-током школске године у оперативном плану</p>
	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>-Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала. -Стварање звукова из непосредне околине и природе спонтаном или договореном импровизацијом. -Креирање сопствених покрета уз музику која се изводи или слуша. -Стварање звучних ефеката и једноставне ритмичке пратње користећи различите изворе звука.</p>	<p>-током школске године у оперативном плану</p>

		<ul style="list-style-type: none">-Бирање инструмената на основу звука и стварање једноставне ритмичке пратње уз бројалице, песме и музичке игре.-Стварање мањих ритмичких целина на основу музичког искуства - изговором у ритму, различитим покретима, предметима и дечјим ритмичким инструментима.-Стварање музичких питања и одговора на дечјим ритмичким инструментима у дијалогу.-Стварање једноставне мелодије на краћи текст.-Бирање познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација за стварање звучне приче - праћење литерарног текста.	
--	--	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

Кључни појмови: тон, покрет, мелодија, ритам и извођење.

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

На основу музичког искуства у основној школи ученик ужива у музици и отворен је за различите уметничке садржаје. Користи музичко знање и вештине да изрази своја осећања, размишљања, ставове и на креативан и конструктиван начин остварује своје циљеве. Искуство и вештину у слушању и опажању приликом индивидуалног и групног музицирања примењује у комуникацији са другима. Развија критички однос према музици. Има одговоран однос према традицији свог народа и других култура.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ученик користи језик музике за изражавање својих осећања и идеја и за комуникацију са другима. Ученик истражује везу између музике и изражавања покретом.

Компетенција: Компетенција за учење, комуникација, сарадња, естетска компетенциј

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

ОБЛАСТ / ТЕМА	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
<p>Слушање музике</p>	<p>Циљ наставног процеса у области слушања музике је да код ученика развије капацит пажње и способност активног слушања (са задатком) чиме се развија и музичка меморија, те не треба инсистирати на памћењу, а поготово не на провери слушаних дела. Композиције које се слушају, својим трајањем и садржајем треба да одговарају могућностима перцепције ученика.</p> <p>Методички приступ процесу слушања музике треба да буде усмерен на ученичко откривање, тј. препознавање изражајних елемената. Уколико се овакво демонстрационо слушање постави правилно, након неколико месеци, област слушања музике може да буде остваривана само путем аналитичког слушања музике, а да се наставник враћа и на демонстрационо у случајевима када жели да представи неки нови изражајни елемент музике.</p> <p>У оквиру аналитичког слушања музике наставник пре пуштања композиције, ученицима задаје задатак да прво обрате пажњу на карактер слушаног примера и обавезно им понуди опције одговора, од којих је пар нетачно (омеђивање термина), попут: "борбени", "смирени", "разиграни" карактер. Следећи задатак би био (пре слушања) да им усмери пажњу на везу између темпа и описаног карактера дела (опет уз понуђење опције одговора); у наредном слушању ће размишљати о избору инструмента, па мелодији итд.</p> <p>Ученик треба да има јасно формулисана упутства на шта да усмери пажњу приликом слушања како би могао да прати музички ток (попут извођачког састава, темпа, начина на који је мелодија извајана, специфичних ритмичких карактеристика, понављање и промена и сл.).</p>
<p>Извођење музике</p>	<p>Извођењем музике активира се велики број когнитивних радњи, развија дугорочно памћење, осетљивост за друге учеснике у музичком догађају (тзв. тимски рад, толеранција) и fine моторичке радње. Посебну пажњу треба усмерити на спонтане покрете као одговор на музику. Циљ наставног процеса у области извођења музике је подстицање ученика да се музички изражавају и да истражују начине који су њима својствени. Мерило успеха је учешће и мотивисаност ученика.</p> <p>Певање</p> <p>Главни критеријум за избор песама је квалитет музичког дела као и примереност узрасту ученика у односу на тематику, ритам, артикулацију мелодијских скокова и сл. При избору песама за певање, наставник увек треба да има у виду и гласовне могућности ученика. Пре почетка певања потребно је спровести кратке вежбе за распевавање при чему посебно треба обратити пажњу на правилно држање тела, правилно дисање и дикцију.</p> <p>Рад на песми почиње демонстрацијом. Песма се учи по деловима, а затим спаја у целину. Наставник увек треба да инсистира на изражајном извођењу песме.</p> <p>Једноставни модели и наменске песме чији се почети везују за боје служе за стварање звучног фонда и представљају основу за поставку музичке писмености (до-зелено, ре-браон, ми-жуто, фа-плаво и сол-црвено). На овом нивоу моделе треба учити по слуху.</p> <p>У настави музичке културе пожељно је повезивати покрет и певање кроз извођење народних, музичких и дидактичких игара.</p>

	<p>Свирање Ова активност се реализује на дечјим ритмичким и алтернативним инструментима (тело, предмети из окружења, Орфов инструментаријум...). Наставник треба да укаже на повезаност тонске боје инструмента са музичким садржајем. На пример: "Ево већ нам трамвај стиже - цин, цин, цин" - <i>триангл</i>, "Кестен пада, ток, ток, ток..." - <i>итанићи</i>... У извођењу ритмичких аранжмана довољно је одељење поделити у две групе. На овом нивоу не треба залазити у објашњавање појмова.</p>
<p>Музичко стваралаштво</p>	<p>Дечје музичко стваралаштво подстиче музичку фантазију, обликује стваралачко мишљење, продубљује интересовања и доприноси трајнијем усвајању и памћењу музичких репродуктивних и стваралачких активности и знања. Наставник треба да подстиче ученике да импровизују и истражују начине на који могу да изразе кроз музику сопствену инспирацију.</p> <p>Стваралаштво може бити заступљено кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> - импровизацију игре/покрета на одређену музику, - израду дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала, - музичке импровизације, - музичка питања и одговоре, - компоновање мелодије на задати текст, - илустрацију доживљаја музике, - одабир познатог музичког у односу на литерарни садржај.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

Свакодневно директним увидом.

2.7. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Разред: **ПРВИ**

Недељни број часова: 3

Годишњи број часова: 108

ЦИЉ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

Циљ учења предмета *физичко и здравствено васпитање* је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	
- примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; - примењује правилну технику дисања приликом вежбања; - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - игра дечји и народни плес; - користи основну терминологију вежбања; - поштује правила понашања на просторима за вежбање; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - поштује правила игре; - навија фер и бодри учеснике у игри;	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.	-током школске године у оперативном плану	
	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	Ходање и трчање	Ходање: - кратким корацима, - дугим корацима, - у различитом ритму, - ходање са реквизитом, - ходање са променом, правца и смера. Техника трчања: - трчање преко препрека, - трчање са променом правца и смера, - брзо трчање 20 м са стартом из различитих почетних положаја, - игре са коришћењем научених облика ходања и трчања.	
	Скакања и прескакања	Поскоци у месту. Поскоци у кретању. Скакања удаљ. Скакања увис. Прескакање дуге вијаче. Вежбе скакања и прескакања упором рукама. Игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања.		
	Бацања и хватања	Бацање лоптице из места у даљину и у циљ. Бацање лоптице из кретања. Бацање лопте увис. Вођење лопте. Додавање лопте. Игре са вођењем, додавањем лопте и гађањем у циљ.		

<p>- прихвати сопствену победу и пораз; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - наведе делове свога тела и препозна њихову улогу; - уочи промену у расту код себе и других; - уочи разлику између здравог и болесног стања; - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену; - учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - схвати значај коришћења воћа у исхрани; - правилно се понаша за столом.</p>	<p>Пузања, вишења, упори и пењања</p>	<p>Пузања на тлу. Пењања. Провлачења. Вис лежећи опружено. Помицања улево и удесно у вису лежећем и вису слободном. Упори.</p>	
	<p>Вежбе на тлу</p>	<p>Основни садржаји Основни ставови и положаји. Поваљка на леђима. Став на лопатицама (свећа). Колут напред из чучња у чучањ. Поваљка на стомаку. Састав од научених елемената. Игре са усвојеним вежбама. Проширени садржаји Колут назад из чучња у чучањ, низ косу површину. Одељењско такмичење са задатом комбинацијом вежби.</p>	
	<p>Вежбе равнотеже</p>	<p>Ходање по линији. Ходање по шведској клупи. Лагано трчање на шведској клупи или ниској греди. Кратак састав на линији обележеној на тлу, шведској клупи и ниској греди.</p>	
	<p>Вежбе са реквизитима</p>	<p>Вежбе обликовања са реквизитима. Трчања, поскоци и скокови уз коришћење реквизита. Дизање и ношење предмета и реквизита на различите начине. Елементарне игре са реквизитима. Игре са ластишом.</p>	
	<p>Плес и Ритмика</p>	<p>Ходање и трчање са променом ритма, темпа и динамике уз плесак и уз музичку пратњу. Галоп напред. Дечији поскок. Њихање и кружење вијачом или траком.</p>	

			Суножни скокови кроз вијачу са обртањем напред. Народно коло по избору.	
		Полигони	Комбиновани полигон од усвојених вештина (вежби).	
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Култура вежбања и играња	Основни термини у вежбању. Вежбам безбедно. Чувам своје и туђе ствари. Правила елементарних игара. Некад изгубим, а некада. победим. Навијам фер.	
		Здравствено васпитање	Упознај своје тело. Растемо. Видим, чујем, осећам. Моје здравље. Ко све брине о мом здрављу. Лична хигијена. Хигијена простора у коме живим. Хигијена простора у коме вежбам. Животне намирнице и правилна исхрана. Заједно за столом.	

Кључни појмови: васпитање, физичко вежбање, игра, здравље и култура.

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Учењем наставног предмета физичко васпитање ученик стиче вештине и овладава знањима и културним вредностима телесног вежбања, примењује их у свакодневном животу, новим и ванредним животним ситуацијама; разуме значај континуираног развоја физичких способности, разноврсних моторичких активности, утицај на здравље, здравље околине и квалитет живота.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ученик је стекао знања и у стању је да користи разноврсне програме и облике индивидуалног и колективног вежбања. Има позитиван став према физичким активностима и спорту у свакодневном животу, поштује правила и негује здраве међуљудске односе. Промовише улогу физичке активности и спорта у унапређивању здравља и превентивно деловање на настанак хроничних незаразних обољења и социопатолошких појава.

Компетенције: Компетенција за учење, комуникација, сарадња, брига за здравље

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Организациони облици рада који омогућавају остваривање планираних исхода су редовна настава и ваннаставне активности.

План и програм ваннаставних активности предлаже Одељенско веће првог разреда и саставни је део годишњег плана рада школе и школског програма.

У оквиру њих постоје следећи облици рада:

- спортско-рекреативне активности,
- недеља школског спорта,
- активности у природи (крос, спортски дан, излети, зимовање, летовање...),
- школска такмичења,
- корективно-педагошки рад.

ОБЛАСТ / ТЕМА	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	<p>На свим часовима као и на другим организационим облицима рада, посебан акценат се ставља на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - развијање физичких способности које се континуирано реализује у припремном делу часа. Део главне фазе користи се за развој основних физичких способности узимајући у обзир утицај који наставна тема има на њихов развој. Методе и облици рада бирају се у складу са потребама и могућностима ученика и материјално-техничким условима за рад; - подстицање ученика на самостално вежбање; - учвршћивање правилног држања тела.
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	<p>Усвајање моторичких вештина, остварује се кроз примену основних и проширених програмских садржаја примењујући основне дидактичко-методичке принципе и методе рада неопходне за достизање постављених исхода. Усвојене моторичке вештине треба да омогуће ученицима њихову примену у свакодневним и специфичним животним ситуацијама. Ученицима који нису у стању да усвоје неке од садржаја, задају се слична али лакша вежбања од предвиђених или предвежбе. Уколико ученик не достигне предвиђени исход, оставља се могућност да исти достигне у наредном периоду.</p> <p>Усаваршавање неких моторичких задатака је континуирани процес без обзира на садржаје програма (техника ходања, трчања, примена научене игре итд.). У раду са напреднијим ученицима реализују се проширени садржаји. Кроз процес реализације програма неопходно је пратити способности ученика за различите физичке активности.</p>
	<p>Ова наставна област реализује се кроз све организационе облике рада, наставне области и теме уз практичан рад. Достизањем исхода ове наставне области, ученици стичу знања, вештине, ставове и вредности о вежбању (основним појмовима о вежби, како се неко вежбање изводи и чему конкретна вежба и вежбање служи), физичком васпитању, спорту и здрављу.</p> <p>Основне информације о вежбању и здрављу преносе се непосредно пре, током и након вежбања на часу. Ова</p>

<p>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА</p>	<p>наставна област обухвата: формирање правилног односа према физичком вежбању и здрављу; развијање и неговање другарства; препознавање негативних облика понашања у игри и др. Поред наведеног у овој области потребно је радити на: неговању патриотских вредности (народне традиције и мултикултуралности); формирању правилног односа према различитостима, чувању личне и школске имовине, неговању друштвених вредности итд.</p>
---------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

Свакодневно директним увидом.

2.8.ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Разред: **ПРВИ**

Недељни број часова : **1**

Годишњи број часова : **36**

ЦИЉ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

Циљ наставе и учења предмета *дигитални свет* је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.

<p>ИСХОДИ По завршеном разреду ученик ће бити у стању да:</p>	<p>ОБЛАСТ/ТЕМА</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ</p>
<p>- препозна дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих;</p> <p>- наведе неке од животних ситуација у којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова;</p> <p>- упореди начине рада и живота људи пре и после појаве</p>	<p>ДИГИТАЛНО ДРУШТВО</p>	<p>Различит изглед дигиталних уређаја.</p> <p>Дигитални уређаји у различитим занимањима.</p> <p>Учење уз помоћ дигиталних уџбеника.</p> <p>Креативно изражавање са дигиталним уређајима и без њих.</p> <p>Комуникација посредством дигиталних уређаја.</p> <p>Дигитални уређај и паметни дигитални уређај.</p>	<p>-током школске године у оперативном плану</p>

<p>дигиталних уређаја;</p> <p>- упореди начине креативног изражавања са дигиталним уређајима и без њих;</p> <p>- користи дигиталне уџбенике за учење (самостално и/или уз помоћ наставника);</p>		<p>Коришћење дигиталних уређаја за повећање прилика за учење и стицање искуства ученика у области науке, културе и уметности.</p>	
<p>- упореди дигитални и папирни уџбеник;</p> <p>- упореди традиционалне видове комуникације са комуникацијом посредством дигиталних уређаја;</p> <p>- наведе неке од карактеристика "паметног" дигиталног уређаја;</p> <p>- наведе на који начин дигитални уређаји могу да допринесу упознавању културне баштине;</p> <p>- наведе основна правила за коришћење дигиталних уређаја</p>	<p>БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УЏБЕНИК</p>	<p>Дигитални уређај и наше здравље (вид, положај тела, време пред екраном, дигитални уређај као отпад).</p> <p>Подаци о личности и њихова заштита при комуникацији помоћу дигиталних уређаја.</p> <p>Помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин.</p> <p>Одговорно руковање дигиталним уређајем (мере физичке заштите, коришћење лозинке)..</p>	

<p>како не би угрозио здравље;</p> <p>- наведе неке од здравствених ризика везаних за прекомерно</p> <p>или неправилно коришћење дигиталних уређаја;</p> <p>- доведе у везу начин одлагања електронског отпада са</p> <p>загађењем животне средине;</p> <p>- наброји основне податке о личности;</p> <p>- објасни зашто саопштавање података о личности представља</p> <p>ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних</p> <p>уређаја;</p> <p>- именује особе или институције којима се треба обратити за</p> <p>помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним</p> <p>садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које</p> <p>комуницирају на неприхватљив начин;</p> <p>- наведе основне препоруке за руковање дигиталним уређајем</p> <p>на одговоран начин (примена мера физичке заштите) и објасни</p>	<p>АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА</p>	<p>Разлагање проблема на мање целине.</p> <p>Осмишљавање корака који воде до решења једноставног проблема.</p> <p>Тумачење постојећих и креирање алгоритама изражених симболима.</p> <p>Уочавање и исправљање грешака у алгоритму.</p> <p>Тумачење понашања дигиталног уређаја у односу на приказани алгоритам.</p>	
------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

<p>зашто је важно примењивати их;</p> <p>- анализира једноставан познати поступак/активност и</p> <p>предлаже кораке за његово спровођење;</p> <p>- протумачи симболе познатог/договореног значења и спроведе</p> <p>поступак описан њима;</p> <p>- уочи и исправи грешку у симболима израженом упутству</p> <p>(алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га</p> <p>поправи (самостално или сараднички);</p> <p>- доведе у везу алгоритам и понашање дигиталног уређаја.</p>			
-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--	--	--

Кључни појмови: дигитални уређаји, интернет, електронски отпад, подаци о личности, безбедност, решавање проблема, алгоритам.

Компетенције: Дигитална компетенција, Компетенција за учење, Рад с подацима и информацијама, Одговоран однос према здрављу, Решавање проблема, Комуникација, Сарадња, Одговорно учешће у демократском друштву, Одговоран однос према околини.

2.9. ИЗБОРНИ ПРОГРАМ

2.9.1. ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Разред: **ПРВИ**

Недељни број часова: **1**

Годишњи број часова : **36**

ЦИЉ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

Циљ учења програма *грађанско васпитање* је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

<p>ИСХОДИ По завршеном разреду ученик ће бити у стању да:</p>	<p>ОБЛАСТ/ТЕМА</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>	<p>ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ</p>
<p>- наведе у чему је успешан и у чему жели да напредује; - уочава међусобне разлике и сличности са другим ученицима у одељењу; - понаша се на начин који не угрожава потребе, права и осећања других; - препозна код себе и других основна осећања; - препознаје примере поштовања и кршења права детета у свом окружењу, причама, филмовима; - преиспитује своје поступке и прихвата да не мора увек да буде у праву; - тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права; - разликује добру и лошу комуникацију у сопственом</p>	<p>ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у одељењу</p>	<p>Идентитет Ко сам ја? Наше јаке стране, у чему смо успешни, у чему бисмо волели да напредујемо. Таленти и интересовања која поседујемо. Наше сличности и разлике. Основна осећања (радост, страх, туга, бес) и како се препознају.</p> <p>Потребе и права Разлике између жеља и основних животних потреба.</p> <p>Права детета Кршење и заштита права Препознавање кршења права детета. Коме се обратити у ситуацијама кршења права детета. Одговорност према себи и другима.</p>	<p>-током школске године у оперативном плану</p>
	<p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Одељење/група као заједница</p>	<p>Функционисање заједнице Одељење/група као заједница. Вредности одељења/групе - равноправност, одговорност, солидарност, поштовање и брига за друге, толерантност, праведност, поштење. Уважавање различитости.</p>	

<p>искуству, ближем окружењу, књижевним делима, филмовима; - комуницира слушајући саговорника и тражи објашњење онога што не разуме; - слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; - сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму; - договара се и одлучује у доношењу одељенских правила и да се понаша у складу са њима; - својим речима образложи неопходност правила која регулишу живот у заједници; - препозна добре стране свог одељења и оно што би требало променити/побољшати; - заједно са вршњацима и наставником учествује у решавању проблема у одељењу; - учествује у изради плана једноставне акције; - са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; - доприноси промоцији акције; - на једноставан начин вреднује изведену акцију.</p>		<p>Правила у одељењу/групи и њихова функција. Одлучивање у одељењу/групи. Одговорност деце и одраслих за функционисање заједнице.</p>	
	<p>ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Комуникација и сарадња</p>	<p>Комуникација Слушање/неслушање. Кад разговарамо држимо се теме. Изношење мишљења. Уважавање саговорника. Сарадња Групни рад, договарање и сарадња са вршњацима и одраслима.</p>	
	<p>ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција одељења/групе</p>	<p>Планирање и извођење једноставне акције у одељењу/групи Кораци у планирању и извођењу акције. Чиме се поносимо и чиме нисмо задовољни у одељењу. Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције - подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције - видео, фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе - приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције - чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.</p>	

Кључни појмови: различитости, комуникација и права.

ОПШТА КОМПЕТЕНЦИЈА : Сазнање о себи и другима

Компетенција: Компетенција за учење, комуникација, сарадња, вештина за живот у демократском друштву

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

ОБЛАСТ/ТЕМА	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
<p>ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у одељењу</p>	<p>У оквиру теме <i>Ја и други</i> налазе се садржаји интердисциплинарног карактера који се односе на ученика као <i>друштвено биће</i>, његова права и обавезе у окружењу и друштвеним групама којима припада (породица, школа, вршњаци).</p> <p>Када се говори о <i>основним животним потребама</i>, ту се првенствено мисли на физиолошке потребе заједничке за све људе, као и на одређена правила понашања која омогућавају задовољавање тих потреба.</p> <p>Размишљање и дискусија не само о својим потребама већ и уважавање потреба и осећања других, такође, представља једну од суштински важних васпитних компоненти предмета.</p>
<p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Одељење/група као заједница</p>	<p>Неопходно је, на адекватним и ученицима блиским примерима, указивати на дуализам права и обавеза ученика.</p>
<p>ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Комуникација</p>	<p>Слободни, односно друштвени разговор, основа је свакодневне комуникације и зато је потребно ученике усмеравати како да учтиво започну разговор, размењују информације и користе основне форме учтивости. У току разговора могу се издвајати ситуациони говорни предлошци који се користе у свакодневним комуникативним ситуацијама. Ученици се охрабрују да обликују усмену поруку у којој ће изнети информације на примерима из свакодневног школског живота. У току сваког разговора ученици се подстичу да говоре, односно да износе информације, своја мишљења, именују осећања, уз одабир одговарајућих речи.</p> <p>Конструктивна комуникација и демократске процедуре нису само циљ већ и начин да се остваре жељени</p>

	<p>исходи. Наставник треба да обезбеди да се на часу сваки ученик осећа уважено, прихваћено и добродошло у својој различитости уз обавезу поштовања и уважавања других и другачијих погледа и мишљења.</p>
<p>ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција одељења/групе</p>	<p>Ученике треба кроз активности које се организују у оквиру одељења или школе подстицати на учење кроз искуство.</p> <p>Претходно стечена знања и вештине се интегришу и практикују. Акције треба да буду мале и изводљиве, али да имају све кораке. Ученике треба охрабривати када наиђу на тешкоће и јасно указивати да си и неуспеле акције добре јер њиховом анализом долазимо до увида који су кораци били погрешни. Бројни су примери тема у оквиру којих се могу осмислити једноставне акције у корист права детета, а на нивоу одељења/групе.</p> <p>Реализује се кроз заједничко промишљање наставника и ученика на задату тему.</p>

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Програм наставног предмета Дигитални свет у првом разреду основне школе чине три предметне области: Дигитално друштво, Безбедно коришћење дигиталних уџбеника и Алгоритамски начин размишљања.

Препоручена дистрибуција часова по предметним областима је следећа: Дигитално друштво – 18 часова, Безбедно коришћење дигиталних уџбеника – 8 часова и Алгоритамски начин размишљања – 10 часова.

Предмет Дигитални свет намењен је развијању дигиталне компетенције код ученика првог разреда основне школе. Програм наставе и учења за први разред оријентисан је на процес учења и остваривање исхода.

Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи предмет Дигитални свет. Представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности ученика, који су груписани у три наставне теме: Дигитално друштво, Безбедно коришћење дигиталних уређаја и Алгоритамски начин размишљања.

Наведене исходе могуће је остварити са различитим нивоима расположивости дигиталних уређаја намењених за коришћење од стране ученика, укључујући и могућност да само наставник располаже дигиталним уређајем. Уколико наставник има на располагању одговарајуће дигиталне уређаје (рачунаре, таблете, мобилне телефоне, роботе и друге физичке дигиталне уређаје...), ученици треба да их користе на начин који директно доприноси остваривање дефинисаних исхода учења. Вероватно је да ученици имају искуства са коришћењем дигиталних уређаја. Од изузетног је значаја да та искуства наставник увиди и уважи. Ученици могу бити вешти корисници технологије, али то не значи да су и компетентни у овој области. У том смислу, наставник има слободу да наставу организује у складу са техничким могућностима, предзнањима и потребама својих ученика.

Током реализације наставе, рад наставника мора бити континуирано усмерен ка смањивању дигиталног јаза. Важно је да наставници помогну ученицима да увиде да технологија није свима једнако доступна, те да немогућност приступа технологији може да

угрози одређене групе или појединце у друштву. Отуда јенеопходно да наставник, пре него што планира конкретне активности учења, учи постојање ученика који би, због ограниченог приступа технологији, могли дабуду искључени или у неповољном положају. На пример, ако наставник предвиђа коришћење апликације на таблету или мобилном телефону, он мора да будесигуран да те активности нису неповољне за ученике који немају приступ таквој технологији код куће. Обавезивање ученика да користе наставне материјала закоје им је потребан приступ интернету од куће неправедно је према онима који га немају. За такве ученике наставник мора да обезбеди алтернативу – могућностприступа школским дигиталним уређајима, пре или после наставе. Значајно је и да наставник упозна ученике са стереотипом да је бављењем информатиком ипрограмирањем поље рада резервисано за мушку популацију и да га демантује кроз навођење адекватних примера (Ада Лавлејс и сл.).

ОБЛАСТ/ТЕМА	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
<p>ДИГИТАЛНО ДРУШТВО</p>	<p>Наставник треба да креира образовну ситуацију у којој ученици могу да увиде да су дигитални уређаји свуда око њих - код куће, у школи, дому здравља, продавници, на паркингу, улици. Наставник не сме да инсистира на дефинисању дигиталног уређаја. Он треба да има у виду да рачунари данас имају различите појавне облике. Десктоп, лаптоп или таблет јесу рачунари, али то је и телефон, као и нека савремена играчка, фрижидер, клима уређај, веш-машина. Отуда термин рачунар (енгл. цомпјутер) није довољан, те користимо термин дигитални уређај.</p> <p>Ученике треба подстицати да поделе са вршњацима животне ситуације које су их увериле у корисност дигиталних уређаја, тј. опишу како родитељи: плаћају рачуне од куће (без чекања у реду, у време када им је згодно, чак и ноћу), како проналазе информације које су им потребне (радно време продавнице, временску прогнозу, читају новине и сл.), користе навигацију...</p> <p>Наставник треба да створи услове за хеуристички разговор постављајући питања: Некада није било рачунара. И тада су лекари лечили људе. Сада лекари користе дигитални уређај. Зашто? (Повезивањем рачунара, систем здравствене заштите обезбеђује да ажурни подаци оздравственом стању пацијента буду доступни не само једном лекару, већ свим лекарима укљученим у његово лечење. Не постоји потребан за издавањем папирних рецепата за лекове. Тиме се смањују трошкови и обезбеђује правовремено издавање лекова пацијентима којима су потребни, као и штити животна средина); Како ради касир у продавници? Да ли укуцава цену производа? Како је употребом дигиталног уређаја унапређен његов рад? (Скенирајући бар-кодове, касир ради брже, производи које су купци купили нису више на стању у продавници, менаџер продавнице зна шта треба набавити, а шта не); Наставници су подучавали децу и пре рачунара. Сада користе дигитални уређај. Зашто? (Некада су наставници уписивали оцене у папирни дневник. Сада користе електронски дневник. Коришћењем електронског дневника наставник омогућава да родитељи лако могу да прате оцене своје деце, да правовремено виде коментаре наставника и васпитно делују.)</p>

Како би створио услове да ученици упореде начине креативног изражавања у ликовној уметности (вајарство) са дигиталним уређајима и без њих, наставник треба да омогући ученицима да, на часу, вајају у пластелину популарни лик из цртаћа. Током часа, наставник треба да прикаже ученицима видео-запис дигиталног вајања истог јунака, у 3Д програму и са ученицима извршити поређење вајања и дигиталног вајања.

Обуку ученика за коришћење дигиталних уџбеника наставник треба да спроводи планирано, у више наврата, у ситуацијама када дигитални уџбеник пружа могућности које премашују традиционални и доприноси разумевању наставног садржаја различитих предмета, теконструкцији и функционализацији знања. На часовима наставник треба да омогући ученицима да искажу своје виђење предности и мана дигиталних уџбеника. Ако ученици користе дигиталне уџбенике различитих издавача, добро би било да наставник подстакне ученике да упореде платформе и укажу на различите добробити сваке од њих. Ученици треба да решавају тестове у уџбеницима и играју образовне игре, а све у контексту конструкције конкретних знања и јачања дигиталне компетенције.

Питања попут: Како људи комуницирају? Како дигитални уређаји доприносе брзини и лакоћи комуникације? Како данас комуницирамо са особама које су физички удаљене, живе у различитим деловима света? Да ли је могуће комуницирати коришћењем сваког дигиталног уређаја? Који су предуслови за комуникацију помоћу дигиталних уређаја? Који дигитални уређаји су "паметни" и има ли, уопште простора, у овом контексту, говоримо о памети? наставник треба да постави ученицима и омогући им да поделе своја искуства када су у питању видови комуникације са дигиталним уређајима и без њих. У овом контексту, наставник треба да искористи прилику да са ученицима разговара и о интернету, без инсистирања на дефинисању појма. (Комуникација лицем у лице, разговор посредством фиксне телефоније неки су од традиционалних начина комуникације. Мобилни телефон је дигитални уређај помоћу кога можемо увек да комуницирамо (ако имамо домет и платили смо рачун). Да ли је то случај и са таблетом? За комуникацију помоћу таблета неопходан нам је приступ интернету и одговарајући програми. Наставник треба да упозна ученике са могућностима комуникације на релацији човек - дигитални уређај

(паметни фриџидер, машина за прање веша, клима-уређај.)

Ако могућности локалне средине дозвољавају, наставник треба да одведе ученике у музеј, у осмишљену туру која им пружа прилику за уметнички доживљај и учење. У учионици, наставник треба да демонстрира ученицима виртуелну посету неком од најзначајнијих светских музеја/галерија и подстакне их на размишљање о условима који су били потребни да би се приказана установа културе посетила. Оно што ученици треба да схвате јесте да дигиталне уређаје можемо и треба да користимо како би повећали (створили нове) прилике за учење искуства из области науке, културе и уметности. Посебно је значајно да наставник, пре екскурзије или наставе у природи, употреби неку од постојећих веб-презентација (<http://viminacium.org.rs/izlozbe/viminacium-virtual-tour/>) или апликација и, виртуелно, упозна ученике саместима и културним добрима (музејима, манастирима, споменицима) које ће посетити. На тај начин, наставник пружа ученицима прилику да упореде доживљај поднебља и културне

	<p>баштине посредством дигиталног уређаја и уживо. О доживљају ученика треба продискутовати након повратка у школу. (Дигитални уређаји и интернет омогућавају приступ најзначајнијим достигнућима културе и науке без изласка из учионице. Њиховим коришћењем, повећава се доступност светске културне баштине. Нације производе бројне дигиталне производе да би промовисале сопствену културу и показале своја достигнућа. Да ли и ми треба о томе да мислимо и на томе да радимо и, да бисмо истопостигли, која знања треба да имамо, завршна су питања за ученике.)</p>
<p>БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УЏБЕНИК</p>	<p>Наставник треба да иницира хеуристички разговор - какав је начин живота савременог човека? Колико се крећемо, каквим се активностима бавимо? Указати на чињеницу да се број занимања у којима је дигитални уређај доминантно средство за рад непрестано увећава и да отуда потиче потреба да негујемо здраве навике када је употреба дигиталних уређаја у питању. Нагласити да проблеми који настају са видом икоштано-мишићним системом не настају од употребе технологије, већ од неправилног положаја тела, претежног седења, дужег гледања безпромене фокуса. Своју тврдњу треба да подупре нпр. приказивањем видео-записа http://bit.ly/KibernetskiPoremecaj.</p> <p>Наставник треба да демонстрира и, заједно са ученицима примени начине коришћења дигиталних уређаја на безбедан начин по здравље.</p> <p>Добро би било и да заједно излистају неке од здравствених ризика, разговарају о дужини утрошеног времена испред екрана, направе одговарајући постер и окаче га у учионици.</p> <p>Правилно одлагање електронског отпада важно је питање за очување здраве животне средине. Наставник може од ученика да тражи да разговарају са родитељима и пронађу електронски отпад који поседују у кући и, уколико постоје услови, организује акцију прикупљања тог отпада. Алтернатива је да наставници разредне наставе исте школе организују заједничку акцију прикупљања електронског отпада и, као</p> <p>госта-експерта, позову стручњака из агенције за уклањање и складиштење ове врсте отпада да одржи адекватно предавање ученицима. (У случају да у локалној средини не постоје услови за организацију оваквог догађаја, наставници би требало да се повежу са школама у којима се такве акције спроводе и, са својим ученицима. Уколико ни то није могуће реализовати, ученицима би требало приказати видео-снимак предавања стручњака.)</p> <p>Указати на чињеницу да нису све особе које користе интернет добронамерне. Постоје људи који могу да угрозе имовину, па и живот других корисника интернета. У том смислу, треба приказати одабране видео-записе који адекватно третирају неке од најчешћих појава из спектра догађаја који настају откривањем података о личности (име</p>

и презиме, адреса становања, број телефона, фотографија, идентитет на интернету).

Крађа: <http://bit.ly/Opljackani>

Лажни идентитет: <http://bit.ly/LazniIdentitet>

Од изузетног значаја је да ученици схвате који подаци спадају у податке о личности, као и на које начине их људи најчешће чинедоступним на интернету. Више информација о безбедном коришћењу интернета код деце узраста 4-8 година (стручне текстове, цртане филмове за децу, итд.) наставник може да пронађе на: <https://digitalni-vodic.ucpd.rs/zastita-licnih-podataka-i-privatnosti-na-internetu/>.

Посебну пажњу треба посветити чињеници да људи своје личне податке чине доступним добровољно (најчешће из незнања или наивности). Наставник треба да покрене дискусију о непримереној комуникацији (говор мржње, вређање, омаловажавање), као и оризичној комуникацији (контакт са непознатим особама) у реалном животу. Затим, треба да помогне ученицима да формирају вредносне ставове који се подједнако односе на комуникацију у онлајн и офлајн свету. Такође, наставник треба да подстакне ученике да наведуситуације у којима су се срели са различитим врстама непримереног садржаја у реалном животу и нагласи да је слична ситуација у онлајн

свету. Неопходно је да, током разговора са ученицима, непрестано наглашава да они не треба да се осећају беспомоћно ако се нађу усличним ситуацијама, већ да постоје особе и институције којима треба правовремено да се обрате и од којих ће добити адекватну заштиту:

1. родитељ/други законски заступник
2. наставник, педагог, психолог, директор
3. <https://pametnoibezbedno.gov.rs/>

Телефон: 19833

Форма: <https://pametnoibezbedno.gov.rs/prijava-nelegalnog-sadrzaja/>

Користан извор:

<https://www.commonsense.org/education/digital-citizenship/lesson/putting-a-stop-to-online-meanness>

	<p>Дигитални уређаји захтевају пажљиво руковање и одговарајућу заштиту од неовлашћеног приступа. Ученике треба упознати са неколиковажних принципа физичке заштите дигиталног уређаја (не доводити уређај у контакт са течностима, посебно слатким пићима, штитити га од прашине, излагања прекомерној топлоти, било због вишесатне употребе или остављања на сунцу или пећи и сл.). Поред физичкезаштите, дигитални уређај треба обезбедити од неовлашћеног приступа.</p>
<p>АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА</p>	<p>Знања ученика и садржаје осталих обавезних предмета и изборних програма требало би искористити како би се пред њих поставиоадекватан задатак - поступак који треба да анализирају и предложе кораке за његово спровођење (колут унапред, писање слова, низсличица од којих треба сачинити причу, низ сличица међу којима има сувишних...). Наставник треба да уведе термин алгоритам и да гаученицима протумачи као упутство за решавање неког проблема или извођење неког поступка. Свако инсистирање на дефиницијама нијеприхватљиво. Ученике треба ставити у ситуацију да добију упутство прво за делимично познате и њима смислене задатке и поступе у складу са њим.</p> <p>Потребно је да наставник осмисли симболе које ученици треба да дешифрију и изврше предвиђени поступак. У другој фази, наставниктреба ученицима да обезбеди упутство које им омогућава да изврше потпуно непознати задатак. Након успешне реализације задатка,наставник треба да им укаже да су били у ситуацији у којој се сваки дигитални уређај налази - извршава наредбе (упутства), не знајући сакојим циљем, али ипак савршено тачно и на корист својим корисницима.</p> <p>Тестирање ваљаности алгоритма, исправљање грешака, осмишљавање и тестирање унапређеног решења драгоцени су тренуци учења.</p> <p>(Само ученик који је свестан чињенице да пут до успеха може бити вијугав има добре изгледе да постане успешан.) У том смислу,наставник често треба да поставља ученике у ситуације да разматрају унапред креиране алгоритме (упутства) за решавање одређенихзадатака, да у више наврата откривају грешке и исправљају их, све док не дођу не само до најбољег, већ и до најефикаснијег решења.</p> <p>Како би ученици јасно повезали алгоритам са понашањем дигиталног уређаја, наставник треба да им прикаже једноставан алгоритам (натабли), а затим и да им демонстрира како се дигитални уређај понаша у складу са тим алгоритмом. У циљу досезања предвиђеног исхода,најбоље је да наставник користи унапред програмираног робота или други физички дигитални уређај (попут микроконтролера) идемонстрира ученицима његово понашање.</p> <p>Уколико наставник располаже роботима или, за узраст ученика одговарајућим физичким дигиталним уређајима, препоручено је да и ученици искусе управљање њиховим понашањем, у складу са симболима исказанималгоритмом. Ако су ученицима на располагању рачунари, рад у програму на адреси https://scratch.mit.edu/projects/19685257/ може дадопринесе досезању дефинисаног исхода.</p>

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

Свакодневно директним увидом.

2.9.2. ВЕРСКА НАСТАВА- ИСЛАМСКИ ВЈЕРОНАУК -ILMUDDIN

Годишњи број часова: 36

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА:

Циљ наставе Исламске вјеронауке (први разред) јесте да ученици савладају основне Исламске вјеронауке, негујући свијест о значају улоге Илмудина у очувању свог вјерског идентитета.

ИСХОДИ	ОБЛАСТ-ТЕМА	САДРЖАЈИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
<p>-активно слуша и разуме садржај наставне јединице која му се чита.</p> <p>-овлада основама Илмудина за његов узраст.</p>	<p>-дове</p> <p>-суре</p> <p>-абдест</p> <p>-божији посланици</p>	<p>-Рабби Јессир</p> <p>-Бисмила</p> <p>-Селам</p> <p>-Шехадет</p> <p>-Фатиха</p> <p>-Езан</p> <p>-Сура Ихлас, Нас, Фелек, Лехеб.</p> <p>-Божији посланици</p> <p>-Абдест</p> <p>-сура лехеб</p>	<p>-Током школске године у оперативном плану</p>

2.9.3. ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Разред	Први
Наставни предмет	Верска настава – православни катихизис
Годишњи фонд часова	36
Циљ наставе предмета	<p>Упознавање ученика са садржајем предмета и начином рада. Мотивисање ученика за похађање часова верске наставе. Ученицима пружити основ за разумевање човека као бића заједнице. Пружити ученицима елементарно знање о Богу као бићу заједнице. Пружити основ за разликовање и упоређивање породичних односа и односа који владају у цркви. Пружити основ за упознавање односа који владају између човека и Бога. Пружити основ за разумевање да је молитва наш разговор са Богом. Омогућити ученицима да увиде да се породични односи и односи у цркви исказују на конкретан начин. Ученицима пружити основ за разумевање да се кроз међусобне односе љубави остварује јединство. Пружити ученицима неопходно знање о доласку спаситеља у свет. Указати ученицима да је послање Сина Божијег дар љубави Бога</p> <p>Оца свету. Пружити ученицима елементарно знање о Светом Сави.</p> <p>Пружити ученицима елементарно знање о стварању света.</p> <p>Омогућити ученицима да схвате и доживе Цркву као заједницу сабраног Божјег народа, подстицати ученике на лично учешће у животу Цркве. пружити ученицима елементарно знање о Христовом страдању и васкрсењу. подстицати ученике да љубав према Богу изражавају кроз љубав према људима и природи. установити обим разумевања и квалитет стечених знања у току школске године из Православног катихизиса</p>

Исходи	Област/Тема	Садржаји
<p>Когнитивни аспект: • да разуме основна сазнања о темама које ће се обрађивати на настави Православног катихизиса</p> <p>Афективни аспект: • бити подстакнут да активно учествује на часовима верске наставе.</p>	<p>I – УВОД</p>	<p>Упознавање са садржајем програма и начином рада</p>
<p>Когнитивни аспект: • моћи да опише и објасни значење појма заједнице као и његов однос према њему блиским особама (породици)</p> <p>•моћи да препозна да не можемо једни без других • знати да нас љубав повезује са другима</p> <p>• знати да се правилно осени крсним знаком</p> <p>• знати да је Бог Света Тројица (Заједница)</p> <p>• знати да крштењем постајемо чланови Божије цркве.</p> <p>Афективни аспект: • пожелети да чини добро другима (ближњима) у својој заједници • желети да изражава хришћанску љубав према Богу и ближњима</p>	<p>II - ЗАЈЕДНИЦА КАО ОСНОВ ЖИВОТА</p>	<p>приче и слике које приказују породицу може и прича о „малој породици“ (деца са једним родитељем, или старатељем) садржаји у вези са животом у школи (нова заједница); односи у заједници, правила понашања</p> <p>Божја породица (ко су чланови Божје породице; како се постаје њен члан...)</p>
<p>Когнитивни аспект:</p> <p>• знати да заједница са Богом почива на слободи</p>	<p>III - ЗАЈЕДНИЦА ЉУБАВИ</p>	<p>приче које говоре о томе да када некога волимо, онда га и слушамо</p>
<p>• знати да је послушност израз љубави •моћи да препозна да је даривање плод љубави</p> <p>• моћи да сазна да је молитва разговор са Богом</p> <p>• моћи да усвоји текст молитве Оче наш • знати да је Бог Отац створио свет из љубави •моћи да препозна да је наш живот Божји дар • знати да Бог жели да живимо у заједници са Њим</p> <p>Афективни аспект:</p> <p>• показивати жељу да љубав исказује на конкретан начин</p> <p>• бити мотивисан да љубав према Богу изражава молитвом</p>	<p>IV - НЕИЗМЕРНА ЉУБАВ БОЖЈА - ХРИСТОС СЕ РОДИ!</p>	<p>како можемо да помогнемо другоме; љубављу чиним добра дела</p> <p>садржаји који говоре и приказују лепоту створеног света</p> <p>песмица: „Ал` је леп овај свет“, Ј.Ј. Змај</p> <p>Бог је цео свет створио из љубави</p> <p>Новозаветно сведочанство о Христовом Рођењу (препричано и прилагођено)</p> <p>Божјића песма: „Божјић, Божјић благи дан“</p> <p>Свети Сава – остварени син Бога Оца (кроз љубав и заједницу са Богом, свако од нас постаје као Свети Сава)</p> <p>Химна Светом Сави.</p> <p>Библијско казивање о стварању света</p>

<p>Когнитивни аспект: •моћи да препозна основне догађаје библијске приповести о Христовом рођењу. •моћи да препозна и именује главне личности из библијске приче о Христовом рођењу (уз помоћ иконе празника и по кључним симболима) •моћи да препозна да је прослава празника догађај целе породице кроз који се остварује заједница љубави •моћи да усвоји текст (садржај) и мелодију песме (Божић, Божић) •моћи да препозна да је Свети Сава посветио свој живот Богу због љубави према Њему Афективни аспект: По завршетку теме: • код ученика ће се развити жеља да активно учествује у прослави Христовог рођења • код ученика ће се развити жеља да према ближњима подражава пример љубави Светога Саве Когнитивни аспект: •моћи да опише појединости библијске повести о стварању света •моћи да разликује оно што је Бог створио од онога што је човек направио на примерима из непосредног окружења • знати зашто за Бога кажемо да је Творац •моћи да објасни, на елементарном нивоу, повезаност људи и природе • уочити да се у Цркви остварује јединство људи и природе са Богом • знати да у заједници са Богом учествујемо слободно – само ако то желимо (пример Светога Саве и његовог слободног избора) • да се упозна са Литургијом као догађајем (заједничком трпезом) на којем се окупља Божја породица Афективни аспект: • код ученика ће се развити жеља да</p>	<p>V - ЦРКВА - ЗАЈЕДНИЦА СА БОГОМ</p> <p>VI – ХРИСТОВА ЉУБАВ ПРЕМА ЧОВЕКУ И СВЕТУ</p> <p>VII – НАША БРИГА О СВЕТУ</p>	<p>Живот првих људи-Божја жеља да свет буде Црква</p> <p>Човек не прихвата Божје дарове-непослушност и себичност</p> <p>Прича:“Где је љубав, ту је Бог“, Л.Н. Толстој Прва Литургија (Христови ученици); „Православна читанка“, с. Нина Нерандић и Ана Савковић Јевађељска прича Милостиви Самарјанин Песмица: „Знаш ли ко те љуби слилно“ Новозаветно сведочанство о Христовом Васкрсењу (препричано и прилагођено) Прича: „Добро дрво“ Ш. Силверстејн Разне приче о које говоре о служењу човека човеку Човекова брига за очување природе, биљака и животиња Прича Свети Герасим и лав Јордан Приче и слике о кућним љубимцима.</p>
------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

<p>својом послушношћу изражава своју љубав и слободу</p> <ul style="list-style-type: none"> • ученик ће желети да учествује у Литургији. <p>Когнитивни аспект: • упознати Христово учење као „учење“ о љубави и праштању (на примерима из јеванђељских прича) • препознати и разумети да је права љубав када је показујемо делима</p> <ul style="list-style-type: none"> • усвојити садржај и мелодију песме „Знаш ли ко те љуби силно“ 		
<p>Кључни појмови</p>		

УПУСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО – МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Начини и поступци остваривања
<p>Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.</p> <p>На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.</p> <p>Врсте наставе</p> <p>Настава се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <p>теоријска настава (35 часова)</p> <p>практична настава (1 час)</p> <p>Место реализације наставе</p> <p>Теоријска настава се реализује у учионици;</p> <p>Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању;</p> <p>Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе</p> <p>Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже.</p> <p>Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно. Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји</p>

<p>реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава.</p> <p>Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика.</p> <p>У остваривању савремене наставе наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу.</p> <p>Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.</p> <p>Евалуација наставе</p> <p>Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина:</p> <p>процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;</p> <p>провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова;</p> <p>Оцењивање - Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз:</p> <p>усмено испитивање;</p> <p>писмено испитивање;</p> <p>посматрање понашања ученика;</p>

2.9.4.МАТЕРЊИ ЈЕЗИК/ГОВОР СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ – БОСАНСКИ ЈЕЗИК

Razred:prvi

Nedeljni fond časova: 2

Godišnji fond časova: 72

Redni broj	NASTAVNA TEMA	ISHODI Učenik će biti u stanju da...
I	JEZIK	<ul style="list-style-type: none"> • razlikuje glas i slovo • razlikuje riječ od rečenice • čita pravilno i razumije pročitano • primjenjuje osnovna pravopisna pravila • prepoznaje i pravilno upotrebljava u pričanju rečenice: izjavne, upitne i uzvične • u učestalim riječima pravilno upotrebljava skupove je/ije • pravilno izgovara i piše glasove-slova č, ć, dž, đ, h, r • savladao / la je znake interpunkcije (tačku, upitnik, uzvičnik) • zna upotrijebiti veliko slovo na početku i tačku na kraju rečenice • pravilno piše veliko početno slovo u pisanju vlastitih imena, u nazivima sela, gradova i naseljenih mjesta piše veliko početno slovo u nazivima praznika.
II	KNJIŽEVNOST	<ul style="list-style-type: none"> • razumije pročitano i može reproducirati sadržaj na osnovu detaljnih pitanja • uočava značenje riječi • može kazati šta je najvažnije u pročitanoj tekstu • zna da izvuče pouku iz pročitanoj teksta • uočava prihvatljivo i neprihvatljivo ponašanje pojedinih likova • uočava osnovno raspoloženje u pjesmi • razumije poslovice i mudre izreke • razlikuje priču od pjesme • zna da je bajka priča o čudesnim nestvarnim likovima i događajima

		<ul style="list-style-type: none"> • zna da je basna kratka priča u kojoj su glavni likovi životinje, biljke i predmeti • prepoznaje dramski tekst, zna šta je pozorište, šta je publika i ko su glumci • teor.pojmove definira samo na nivou prepoznavanja
III	JEZIČKA KULTURA	<ul style="list-style-type: none"> • razlikuje glasove u svim pozicijama • savladava artikulaciju većine glasova • usvaja pojmove: pričanje – razgovor, opis, dramatizacija • može ispričati priču predstavljenu nizom slika ili jednom slikom (kao običan slijed događaja) • uspješno memorira i reproducira kraće književne forme (stihove, brzalice i brojalice) • zna razgovarati s drugom osobom / osobama, direktno ili telefonom uz uvažavanje pravila lijepog ponašanja • može prepričati tekst pomoću detaljnih pitanja • prepričava priču u pisanoj formi (po nizu slika, po jednoj slici, po detaljnim pitanjima) • zna napisati čestitku, poruku, sadržaj razglednice, kratko pismo • ispoljava ekspresivnu kreativnost u govoru i pisanju • čita, piše i prepisuje nizove rečenica i kraće tekstove • čita, pravilno i sa razumijevanjem pročitano
IV	NACIONALNA KULTURA	<ul style="list-style-type: none"> • posjeduje svijest o važnosti poznavanja nacionalne kulture naroda kojem pripada. • posjeduje informacije o praznicima i blagdanima Bošnjaka.
<p>OPŠTA PREDMETNA KOMPETENCIJA</p> <p>Primjenjuje osnovna znanja o bosanskom jeziku i osnovna načela tumačenja književnih djela; poštuje književnojezičku normu i koristi jezik kao niz stvaralačkih mogućnosti u usmenoj i pisanoj komunikaciji – oblikuje logičan i strukturiran govoreni i pisani tekst; čita, tumači, uspoređuje i vrednuje književne i neumjetničke tekstove prikladne uzrastu učenika; umije da izabere djela za čitanje prema svom literar nom ukusu; čuva, njeguje i voli bosanski jezik.</p> <p>Kompetencije: Kompetencija za učenje, komunikacija, saradnja, estetska kompetencija</p>		

NASTAVNI PREDMET: BOSANSKI JEZIK SA ELEMENTIMA NACIONALNE KULTURE				RAZRED: PRVI	
CILj UČENjA PREDMETA:					
Cilj nastave bosanskoga jezika sa elementima nacionalne kulture je da upozna učenika sa djelima bosanske književnosti, jezičkim osnovama bosanskoga jezika i omogući upoznavanje običaja Bošnjaka.					
PROGRAMSKI SADRŽAJI RASPOREĐENI PO NAST. TEMAMA	PRIMENA STANDARDA-NIVOI POSTIGNUĆA			NAČINI I POSTUPCI OSTVARIVANjA PROGRAMA	PRAĆENjE I VREDNOVANjE
	OSNOVNI NIVO	SREDNjI NIVO	NAPREDNI NIVO		
JEZIK	Razumije građenje riječi; uočava upitnik i uzvičnik u rečenici i pravilno koristi znake interpunkcije; prepoznaje vrste rečenica po značenju (potvrdne i odrične);	Razumije i učestvuje u građenju riječi; određuje vrste rečenica po komunikativnoj funkciji (obavještajne, upitne, uzvične i	Zna da od jedne riječi izvede više složenih riječi; navodi primjere rečenica po obliku (obavještajne, upitne, uzvične); razlikuje uzvičnu od zapovjedne rečenice; prebacuje rečenice iz potvrdnog u odrični	Pismena i usmena komunikacija Sistemaska vježbanja (elementarna i složena). Jezičke igre. -Analitičko-sintetička vježbanja;	Instrumenti za provjeravanje ostvarenosti propisanih ishoda (razgovor, posmatranje, tematska utvrđivanja znanja). Primjena instrumenata prikupljanja podataka i njihovo uspoređivanje sa propisanim ishodima.

	<p>prepoznaje riječi istog ili sličnog značenja kao i riječi suprotnog značenja;</p> <p>pravilno izgovara i piše glasove H, R, Č, Ć, Dž, Đ</p> <p>prepoznaje i pravilno izgovara skupove IJE i JE</p>	<p>zapovijedne);</p> <p>prepoznaje sinonimiju;</p> <p>počinje rečenicu velikim slovom, završava je odgovarajući m interpunkcijskim znakom;</p> <p>upotrebljava veliko slovo prilikom pisanja ličnih imena, naziva mjesta (jednočlanih)</p>	<p>oblik i obratno;</p> <p>upotrebljava veliko slovo prilikom pisanja imena država i mjesta njihovih stanovnika;</p> <p>pravilno piše skupove IJE i JE</p>	<p>leksička i sintaksička vežbanja; motoričke vežbe.</p> <p>-Pisanje (prepisivanje, samostalno pisanje i diktat).</p> <p>-Čitanje (ščitavanje/globalno čitanje, glasno i tiho čitanje); pitanja kojima se proverava razumevanje pročitanog.</p> <p>-Izgovor i pisanje glasova koji učenicima pričinjavaju teškoće (npr h, r. đ, ć, dž, č;).</p>	
--	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

<p>KNJIŽEVNOST</p>	<p>Razumije ispričano i pročitano.</p> <p>određuje vrijeme i mjesto dešavanja radnje u književnoumjetničkom tekstu;</p> <p>određuje glavni događaj i likove (koji su nosioci radnje) u književnoumjetničkom tekstu;</p>	<p>Iznosi svoj stav o sadržaju teksta i obrazlaže zašto mu se dopada/ne dopada;</p> <p>prepoznaje rimu, stih i strofu u pjesmi;</p> <p>poznaje značenja riječi i frazeologizama koji se javljaju u školskim tekstovima i pravilno ih upotrebljava;</p>	<p>Tumači osobine, ponašanje i postupke likova pozivajući se na tekst;</p> <p>uočava uzročno - posljedične veze među događajima u tekstu.</p> <p>izvlači pouku iz pročitanog teksta;</p>	<p>Učitelj planira realizaciju sadržaja u skladu sa individualnim karakteristikama učenika i ukupnim mogućnostima kolektiva, rukovodeći se ishodom učenja.</p> <p>Učenici se osposobljavaju da uz pomoć učitelja čitaju i razumiju tekstove iz školske lektire, ali i popularne, informativne tekstove iz časopisa za djecu, enciklopedija i sl</p> <p>događaji, prostorni i vremenski odnosi i bitne pojedinosti u opisima bića i prirode</p>	<p>Identifikacija situacija u kojima će učenici steći i pokazati ponašanje u skladu sa propisanim ishodom.</p> <p>Instrumenti za provjeravanje ostvarenosti propisanih ishoda (razgovor, posmatranje, tematska utvrđivanja znanja).</p> <p>Primjena instrumenata prikupljanja podataka i njihovo uspoređivanje sa propisanim ishodom</p>
---------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

<p>JEZIČKA KULTURA</p>	<p>Poznaje osnovna načela vođenja razgovora: umije da započne razgovor, učestvuje u njemu i okonča ga; pažljivo sluša svoje sagovornike;</p> <p>koristi forme učtivog obraćanja;</p> <p>kazuje tekst prirodno, poštujući intonaciju rečenice/stiha, bez tzv. „pjevušenja“ ili „skandiranja“;</p> <p>poznaje značenja riječi i frazeologizama koji se upotrebljavaju u svakodnevnoj komunikaciji (u kući, školi i sl.);</p>	<p>Umije samostalno (svojim riječima) da opisuje i da priča na zadatu temu: drži se teme, jasno strukturira kazivanje (uvodni, središnji i završni dio kazivanja), dobro raspoređujući osnovnu informaciju i dodatne informacije;</p> <p>umije na osnovu date slike da ispriča sažetu priču;</p>	<p>Izvodi složenije zaključke na osnovu teksta, objedinjujući koristi bogat fond riječi (u odnosu na uzrast); objašnjava i vrednuje događaje i postupke likova u tekstu;</p> <p>piše jasnim, potpunim, dobro oblikovanim rečenicama; koristiraznovrsne sintaksičke konstrukcije, uključujući i složene;</p> <p>umije na osnovu date slike ili niza slika da ispriča opširnu i opisima bogatu priču;</p>	<p>Govorno izražavaje, slušanje, razgovor,</p> <p>pričanje, prepričavanje, opisivanje;</p> <p>čitanje - glasno čitanje (cijelog teksta, štafetno, fleksibilno, dramskog teksta po ulogama); tiho čitanje (u sebi).</p> <p>pisanje (rečenice, kraće tekstualne cjeline), diktat</p> <p>ilustriranje (predstavljanje ključnih dijelova teksta slikom)</p>	<p>Identifikacija situacija u kojima će učenici steći i pokazati ponašanje u skladu sa propisanim ishodima.</p> <p>Instrumenti za provjeravanje ostvarenosti propisanih ishoda (razgovor, posmatranje, desetominutne provjere znanja, diktati, tematske provjere znanja, godišnja provjera znanja, mjerenja brzine čitanja i pisanja).</p> <p>Primjena instrumenata prikupljanja podataka i njihovo uspoređivanje sa propisanim ishodima.</p>
-------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

<p>NACIONALNA KULTURA</p>	<p>Poznaје osnovne karakteristike bosanskoga jezika i kulture Bošnjaka.</p>	<p>Zna značajnije događaje iz života Bošnjaka.</p>	<p>Poznaје, nabraja i razumije običaje, praznike i značajnije događaje Bošnjaka.</p>	<p>Pismena i usmena komunikacija, slušanje, razgovor, pričanje, prepričavanje, opisivanje;</p>	<p>Identifikacija situacija u kojima će učenici steći i pokazati ponašanje u skladu sa propisanim ishodima.</p>
<p style="text-align: center;">AKTIVNOSTI NASTAVNIKA I UČENIKA</p>					
<p>Nastavnika: pripremanje, organizovanje, posmatranje, praćenje, objašnjavanje, pomaganje, pokazivanje, vođenje, podsticanje, predviđanje, provjeravanje, vrednovanje, saopštavanje, iniciranje, slušanje, praćenje, procjenjivanje, identifikovanje, poređenje, odlučivanje, razgovor, čitanje, crtanje</p> <p>Učenika: slušanje, pamćenje, posmatranje, prepoznavanje, uspoređivanje, uočavanje, razlikovanje, imenovanje, razgovor, postavljanje pitanja, pričanje, zamišljanje, opisivanje, crtanje, bojenje, čitanje, pisanje, analiziranje, otkrivanje, zaključivanje, obrazlaganje, grupisanje, primjenjivanje, saradivanje, procjenjivanje, igranje</p>					

Садржај:

1.ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ПЕРИОД ОД 2022/2023. ДО 2025/2026. ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ	2
1.2. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	3
1.3.ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА	4
2.ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД.....	7
2.1. СРПСКИ ЈЕЗИК.....	9
2.2. ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК.....	19
2.3. МАТЕМАТИКА.....	29
2.4.СВЕТ ОКО НАС	35
2.5.ЛИКОВНА КУЛТУРА	41
2.6.МУЗИЧКА КУЛТУРА.....	46
2.7. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	50
2.8.ДИГИТАЛНИ СВЕТ.....	55
2.9. ИЗБОРНИ ПРОГРАМ	58
2.9.1.ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	58
2.9.2. ВЕРСКА НАСТАВА- ИСЛАМСКИ ВЈЕРОНАУК -ILMUDDIN	68
2.9.3. ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС	69
2.9.4.МАТЕРЊИ ЈЕЗИК/ГОВОР СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ – БОСАНСКИ ЈЕЗИК.....	73